Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 299 (14104) | 1975 оной декабриин 23, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

ПАРТИИН РАЙКОМ БА ГАЗЕТЭ

Аймагай газетэ — эгээл олонитын газетэ мүн. Тэрэнэй бэелүүлдэг үүргэ, удха шанар һүүлэй жэлнүүдтэ улам дээшэлжэ байна. КПСС-эй XXIV съездын, мүн удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ, ажахын болон соёлой байгуулалтын шэнэ амжалтануудта ажалшадые элсүүлхэ талаар аймагай хэблэл партиин комитедэй дайшалха туһалагшань болонхой.

Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ аймагай газетэнүүдэй үүргэ дээшэлүүлхэ тухай партиин ЦК-гай тогтоолой абтаһаар хэдэн жэл үнгэрбэ. Энэ шухала удхатай документые бэелүүлэн, КПСС-эй райкомууд нютагай хэблэлдэ анхарала ехээр хандуулдаг болоо, редакциин хүдэлмэрилэгшэдтэ али болохоор туһална, гүнзэгы удхатайгаар, һайнаар бэшэгдэһэн материалнуудые дэлгэржэдэг болонхой.

КПСС-эй Прибайкалиин райком газетынгээ ажал ябуулгые саг үргэлжэ һонирходог, тэрэнииэнь зүб мүрөөр ударидаг заншалтай. Партиин райкомой, аймагай «Прибайкалец» газетын хүдэлмэрилэгшэдэй хоорондо нягта холбоо барисаан байгуулагданхай, журналистнууд болон партиина хүдэлмэрилэгшэд уулзалгануудые эмхидхэдэг. КПСС-эй райкомой секретарьнар, таһагуудые даагшад, предприятинуудай, колхоз, совхозуудай партиина организацинуудай секретарьнар аймагайнгаа газетэдэ ходо бэшэжэ байдаг юм.

Тиихэдэ тус газетын редакци аймагай советскэ, профсоюзай, комсомолой органуудтай һайн барисаатай юм. Тиимэһээ ажахын шухала асуудалнуудаар гүнзэгы удхатай, һонирхон уншамаар материалнууд «Прибайкалец» газетэдэ толилогдоно. Хоёр жэлэй саада тээ газетын хуудаһануудта экономикын заочно клуб эмхидхэгдэжэ, энэ асуудалаар хэдэн арбаад материал гаргагдаа. Энэ клубайнь хүдэлмэридэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд, экономистнууд ехэ туһа хүргэнэ.

Улаан-Үдын аймагай «Коммунизмын туяа», «Улаан Сэлэнгэ» газетэнүүдтэ удха түгэлдэр статья ба корреспонденцинүүд толилогдодог болоо. Эдэ аймагай ажалшадай коллективүүдтэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөн тухай материалнууд тус газетэнүүдэй номер бүхэндэ гаргагдажа, ажалша хүнүүдэй анхарал татана, тэдэниие шэнэ амжалтада зоригжуулна. «Улаан-Сэлэнгэ» газетэдэ «Манай аймагта» гэһэн гаршаг бии болгогдожо, һонирхолтой хэблэлэй хэлбэринүүд олоор хэрэглэгдэнэ, ажалшадай бэшэгүүдээр бүридүүлэгдэһэн тусхай хуудаһан һарада нэгэ удаа гаргагдана. Шүүмжэлхы удхатай материалнуудай мүрөөр ямар хэмжээнүүд абтаһан тухай уншагшадта түргэн мэдээсэгдэжэ гуримтай.

КПСС-эй Улаан-Үдын, Сэлэнгын райкомууд өөһэдынгөө хэблэлэй органуудай хүдэлмэреэр саг үргэлжэ һонирходог, хэрэгтэй болоо һаань, редакциин журналистнуудта туһалдаг байха юм. Тиимэһээл эдэ аймагай газетэнүүд партиина комитедүүдтэ ёһотой туһалагшань, ажалшадые эмхидхэхы ехэ хүсэн болоожо шадаһан байна.

Хэблэлэй хүдэлмэриие зүбөөр хүтэлбэрилхэ талаар КПСС-эй бусад райкомууд һүүлэй жэлнүүдтэ горитой ажал ябуулна. Жэшээнь, 1974—1975 онуудта аймагай бүхы шахуу газетэнүүдэй редакцинууд ажал ябуулга тухай тооцоон КПСС-эй райкомуудай бюрогой заседанидэ хэлсэгдээ, дутагдалнуудынь элирүүлэгдэһэн байна. Тиигэжэ зуураа социалис мүрысөөнэй ябасые харуулха, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ аймагай хэблэлэй үүргэ эрмэлзэлгэ элсүүлхэ асуудалнуудта онсо анхарал хандуулагдаһан байна.

Гэбэшье партиина зарим комитедүүд хэблэлэй ажалда багаар табидаг байһан зандаа. Жэшээ болгон Ахын аймагай «Малшан» газетые абажа харая. Тус газетэдэ аймагай колхозуудай экономикын хүгжэлтэ, ажалшадай коллективүүдтэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөн тухай материалнууд үсөөн толилогдоно. Тиимэ корреспонденцинүүд хаа-яа гарадагшье һаа, үгүүсэ эхинүүд удхаараа үгээ һула байдаг. Аймагай түбтэ, колхозуудта, эмхи зургаануудта болоһон зүблөөнүүдэй материалнууд энэ газетын хуудаһануудта ехэ һуури эзэлнэ. Тобшоһон аад, һонирхолтой мэдээсэлнүүдые олоор толилхо оролдоһон удхаараа һула, утга ужагай рассказууд, шүлэгүүд газетэдэ хэблэгдэдэг байна. Эдэ бүгэдэ хадаа КПСС-эй Ахын райкомой «Малшан» газетын ажал ябуулгые хараар хүтэлбэрилэдэггүйн элирхэйлнэ.

Хяагтын аймагай «Ленинэй түг», «Хэжэнгын гол», Хойто-Байгалай аймагай «Северный Байкал», Хоринн аймагай «Үдын һонин» гэһэн бусад газетэнүүдэй хүдэлмэри нилээд дутагдалтай. Дурсагдаһан газетэнүүдэй хуудаһануудта хэмжээгээр ехэ аад, һулашаг удхатай материалнууд олоор толилогдоно. Зарим статья, мэдээсэлнүүд соонь элдэб тоонууд, процентүүд олон байдаг. Тиигэжэ зуураа газетын гол үүргэ — ажалша хүн мартагдаха һанадаг. КПСС-эй райкомууд, партиина эхин организацинуудай секретарьнар, ажахын хүтэлбэрилэгшэд газетын хүдэлмэридэ һулаар хабаадана, социалис мүрысөөн, түрүү дүй дуршал тухай гүнзэгы удхатай корреспонденцинүүд үсөөн толилогдоно. Газетын хүдэлмэриие ударидаха партиина комитедүүд һулаар хүтэлбэрилнэ, ёһотой туһаламжа хүргэнэгүй гэжэ эдэ жэшээнүүд гэршэлнэ.

КПСС-эй XXV съездэдэ бэлдэлгэ хэблэлэй органуудай, тэрэ тоодо аймагай газетэнүүдэй үдэр бүриин хэрэг болонхой. Тиимэһээ юһэдэхи табан жэлэй түсэб ба ажалшадай коллективүүдэй абаһан уялгануудай ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай, табан жэлые болзорһоонь урид дүүргэгшэд тушаа, КПСС-эй ээлжээтэ съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй ябаса тухай мэдээсэлнүүд, статьянууд аймагай газетэнүүдэй номер бүхэндэ толилогдожо байха ёһотой.

«СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай проектые зүбшэн хэлсэлгэ орон доторнай эхилбэ. Политическэ ехэ удхатай энэ хүдэлмэридэ аймагай газетэнүүд хабаадажа, шэнэ табан жэлэй гол зорилгонуудые олонитэдэ тайлбарилан ойлгуулха зэргэтэй.

Экономикын болон политическэ шухала зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ ажалшадай хүсэ шадалые элсүүлхэ талаар аймагай газетэнүүд КПСС-эй райкомуудай туһалагшань, эмхидхэхы ехэ хүсэн байха ёһотой. Тиимэһээ газетын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалые зүбөөр ударидан хүтэлбэрилхэ, хэблэлэй хуудаһануудта социалис мүрысөөн тухай тодорхой һайнаар бэшэхэ, шүүмжэлэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ асуудалнууд КПСС-эй райкомуудай шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

НЮТАГ НЮТАГАЙ һонин

ЗУУ НАҺАТА САРЮУН ЗАНДАА

Баунтын райпогой жо[лоо]шод холын аян замда ябахадаа Байсадахи хонолгын [гэр] оронгүй үнгэрдэггүй. [Ү]рынь хэлэхэдэ, холын аян ябагшад энэ гэртэ орожо [с]уун сай уудаг, бэеэ амарадаг байна. Энэ гэрэй эзэд [эх]э басаган хоёр аяншадые [ехэ]эр дулаанаар угтадаг байна. [Эдэ] хоёр мүнөө пенсидэ гарабашье, сарюун хүнгэн зандаа. Гэрэй эзэн эхэнэр Клавдия [Ива]новна Чернышева энэ зэмье[дэ] хори гаран жэлэй туршада [б]айһөөр. Энэ гэртэ хэзээшье ариг сэбэр, уурал баалма дулаан, пеэшэн дээрэнь бусалһан халуун уһан байдаг.

Багдарин — Романовка гэһэн харгын баригдаһанай удаа, энэ зэмьеэдэ хоногшодой тоо улам олошороо.

Мүнөө сарюун хүнгэн зандаа ябадаг Клавдия Ивановнагай 101 наһатай гэхэдэнь этигэхэ хүн хомор байдаг.

— Бага зэргэ нюдэмни һулаар харадаг болоо. Бэемни хүнгэн,—гэжэ мүнөө Чернышева хөөрэдэг.

А. ЦЫРЕНОВ.

Зэдын аймагай «Мир» колхозой түрүү малшадай нэгэн Чагдаржаб Батомункуевич Гармаев байгша ондо даажа абаһан малайнгаа толгой бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдэ килограммаар нэмээгээ. Мүнөө харууһалдаг 140 толгой малаа Аман-Дабаан гэжэ нютагта һайнаар үбэлжүүлжэ байна. Дүршэлтэй малшан үбэлжэлгэдэ эртэ намарһаа бэлдэнхэй. Байрануудынь һайса дулаалагдаа, өөһэдынь бэлэдхэһэн бардам хүрэхэ үбһэ, тэжээл ехээр асарагдаа.

ОРОЛДОСЫН АШААР

Чагдаржап Батомункуевич олон туһалагшанартай. Юуб гэхэдэ, тэрэнэй бүлэ 11 хүнһөө бүридэдэг юм. 70 наһатай хүгшэн эжыһээ эхилжэ, одхон хүбүүн Саян хүрэтэрөө — бултадаа тэрэнэй ажалда туһална. Тэрэнэй һамган Долгорсурун Раднаева ажалша бэрхэ малшадай тоодо оролсонхой. Тэдэнэр үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн оролдожо байна.

Д. БАЛДАНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дүршэлтэй малшан Ч. Б. Гармаев.

Авторай фото.

СҮҮДХЫН 1200 ГРАММААР...

ТУРУНТАЕВО. Малай үбэлжэлгын эхинһээ хойшо «Прибайкалец» колхозой малшан Виктор Петрович Таюрский харууһалжа байһан буруунаудайнгаа тус бүриин шэгнүүрые сүүдхын 1.200 граммаар нэмээжэ, ээлжээтэ амжалтаяа туйлаба. Мүн тэрэл Коменскын гүүртэдэ ажалладаг үхэршэд А. Колесников, Е. Фролова гэгшэд даажа байһан малайнгаа тус бүриин шэгнүүрые хоногой 700—800 граммаар нэмээгээ.

Мүнөө дурсагдагша гүүртын малшад харууһалжа байһан малаа шэмэтэ тэжээлээр хооллуулжа, үбэлэй һарануудта шэгнүүрыень доошолуулангүй, бүри нэмээхээр ажаллажа байна.

П. ГРИГОРЬЕВ.

КПСС-эй областной комитедэй VII пленум тухай ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Байгша оной декабриин 22-ой үдэр КПСС-эй областной комитедэй VII пленум боложо үнгэрбэ.

Энэ пленум дээрэ «КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1975 он) Пленумэй дүнгүүд ба областной партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Энэ асуудалаар КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** элидхэл хэһэн байна.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь **А. М. Беляков**, Ленинэй ордента ЛВРЗ-гэй слесарь **Г. Е. Бадмаев**, КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой нэгэдэхи секретарь **К. К. Шомоев**, барилга-хабсаралгын 397-дохи поездын начальник **Ю. В. Железняков**, КПСС-эй Прибайкалиин райкомой нэгэдэхи секретарь **Н. Е. Шелковников**, Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **А. Н. Соковиков**, сэрэгэй алба хаагша **А. Н. Калиниченко** гэгшэд хабаадаа.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1975 оной) Пленумэй тогтоолые, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ соо заагдаһан тобшололнуудые, заабаринуудые гүйсэд һайшааһан тогтоол пленум баталан абаа. Тиихэтээ хамта тэрэ тогтоолые хүтэлбэри болгон заатагүй бэелүүлхэ зорилго хараалагдаа.

ГАЗАРАЙ ҮРЭЖЭЛ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ габшагай хоёр һара

Октябрь 25 — Декабрь 25

ХЯАГТА

Үбһэ, тарянай баян ургаса абахын тулада сабшалан, тариалангайнгаа үрэжэл һайжаруулха талаар Хяагтын аймагай «Родина» колхозой тарияашад горитой хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлдэг. Энээнэй ашаар юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ нилээд ехэ амжалта туйлажа, тариан ажалай продуктнуудые абаха табан жэлэйнгээ даабарие болзорһоонь урид дүүргээ.

Жэшээлхэдэ, элдэб ургамалнуудые тариһан талмайнгаа гектар бүхэнһөөнь дундаа зэргээр 21,3 центнер ороохо, 21,8 центнер үбһэ, 143,9 центнер хартаабха, 35,4 центнер олон жэлэй ногоо хуряажа абаа һэн.

Энэ намарай октябрь соо соносхогдоһон газарай үрэжэл һайжаруулха габшагай хоёр һарын эхиндэшье эндэхи механизаторнууд эдэбхи гаргажа, сабшалан, тариалан дээрэ үтэгжүүлгэ шэрэхэ түсэбөө ажалай 35 хоног соо дүүргээ гэһэн уряатайгаар аймагайнгаа тариашадта хандаһан юм. Тиигээд лэ хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тулада габшагайгаар хүдэлжэ эхилһэн байгаа.

Хамта дээрээ найма мянган тонно наг шэбхэ сабшалан, тариалан дээрэ гаргахаар түсэбтэй аад, байгша оной декабриин нэгэнэй байдалаар арба мянган тонно гаргажа тараагаад байна. Механизаторнууд А. Пашков, В. Андреев, И. Яковлев болон бусад энэ ехэ амжалтада горитой хубитаяа оруулаа.

Наг шэбхэ зөөлгэ үргэлжэлһөөр.

Ц. БАБУШЕЕВ.

ТЕХНИКЭ ЗАҺАБАРИЛГАЯА ТҮРГЭДХЭХӨӨР БОЛОО

Аймагай ажахынуудаар ябахадаа хабарай тарилгада хүдэлгэгдэхэ машина, тракторнуудые заһабарилха хүдэлмэреэр һонирхоходомнай, биратай хүдэлмэри хэгдээгүй байшоо. Тусхайлан хэлэбэл, эндэхи ажахынууд байгша оной дүрбэдэхи кварталда 76 трактор заһабарилха аад, оройдоол хорёод трактор бэлэн болгожо, урид табигдаһан графигһаа холо гээгдэжэ ябана.

Энэ юун дээрэһээб гэбэл, нэгэдэхеэр, ажахынуудай инженерно-техническэ мэргэжэлтэд энэ харюусалгатай хүдэлмэридөө намарһаа анхаралаа хандуулаагүй. Ядахын сагта ажахынууд «Сельхозтехника» нэгэдэлэй Могойтын отделенитэй хэһэн хэлсээнэйнгээ ёһоор саг сооһь тракторнуудаа асаржа үгэнэгүй. Жэшээнь, Дэрээнэй совхоз тус отделенидэ 10 трактор асаржа заһабарилуулха аад, оройдоол гансые асаранхай. Харин Аргатын совхоз техникэ заһабарилха дулаан мастерскойгүй байбашье, Могойтын отделенитэй хэлсэһэн хэлсээгээ бэелүүлдэггүйнь харамтай.

— Совхозуудай тракторнуудаа саг болзортонь асараа һаань, тэрэ доронь заһабарилагдаха байгаа. Мүнөө отделенидэмнай хэдышье трактор заһабарилха арга бии. Гансал тоб гэмэ график зохёогоод, тэрэнээ хазагайруулангүй бэелүүлхэл зэргэтэй,—гэжэ Могойтын отделениин ахамад инженер А. Б. Доржиев мэдүүлээ һэн.

Могойтын отделенидэ тракторнуудые түргэнөөр, һайн шанартайгаар заһабарилха арга үнэхөөрөөшье яһала бии. Ажахынуудһаа ерэһэн механизаторнуудай хамтын байрашье зохидоор түхеэрэгдэнхэй.

Теэд, ажахынууд Могойтын отделенидэ тракторнуудаа юундэ асаржа заһабарилуулнагүйб гэхэдэ, колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд элдэб шалтаг бараад, техникэ заһабарилха болзорыень хойшо татана. Зарим мэргэжэлтэд Могойтын отделени тракторыемнай муугаар заһабарилна гэһэн ямаршье үндэһэ баримтагүй шалтаг урдаа барина. Энэл ушарһаа трактор заһабарилха график бүдүүлигээр алдагдажа, хараалагдаһан түсэбынь дүүргэгдэнэгүй.

Машина, техникэ хадагалха талаар хэдэн үгэ хэлэлтэй. Юуб гэхэдэ, аймагай олохон ажахынуудта техникэ муугаар хадагалагдана. Жэшээлбэл, Гааргын, Дэрээнэй совхозуудта сеялкэ, плуг, культиваторнуудыень шорой шохойһоо сэбэрлэгдээгүй, модон дээрэ дүндылэгдөөгүй, жэбэ жонходо баригдахагүйгөөр тоһодогдоогүй, хүр саһан доро хаягдашанхай хэбтэнэ. Комбайнуудынь баһал ГОСТ-ын эрилтэдэ хүрэмөөр хадагалагданагүй. Эдэ дутагдалнууд тушаа ажахын инженернүүдһээ, МТМ-е даагшадһаа асуухада «намартаа сүлөөгүй байгдаа, эдэ үдэрнүүдһээ эхилжэ гуримшуулхамнай» гэжэ бэеэ сагааруулхые оролдоно.

Техникэ заһабарилгаяа түргэдхэхэ, шанарыень һайжаруулхын хажуугаар механизаторнуудай мэргэжэл дээшэлүүлхэ, механизаторнуудай бүгэдэ нинтын һуралсал эмхидхэхэ байгаа. Юуб гэхэдэ, тракторнуудые хоёр халаанда хүдэлгэхэ механизаторнууд эндэ олон дутана гээшэ.

Мүнөө аймагай ажахынуудта бүхыдөө 200 гаран тракторист дутуу, эды олон механизаторнуудые хабарай тарилгын эхилтэр хаанаһаа ололтойб? Дурсагдагша Могойтын отделениин дэргэдэ СПТУ бии юм. Тэндэнь ажахынуудай эльгээһэн оройдоол 17 хүбүүд һуралсана. Богонёор хэлэхэдэ, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, инженернүүд механизаторнуудые бэлдэхэ, залуушуулай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха, механизаторнуудай бүгэдэ нинтын һуралсал эмхидхэхэ хэрэгтэ анхаралаа хүсэдөөр хандуулнагүй.

Үдэр хоногууд үнгэржэл байна. Машина, тракторнуудаа саг болзортонь заһабарилха, механизаторнуудые һурган бэлдэхэ талаар, аймагай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд зохихо хэмжээ абаха бэзэ.

В. ЖИГЖИТОВ.

Хурамхаан.

Промышленностиин электрын элшэ хүсэнэй һалбариин, элшэ хүсэнэй түхеэрэлгэнүүдэй, предприятинуудай ба эмхинүүдэй хүдэлмэришэдтэ, техникүүдтэ, алба хаагшадта, Советскэ Союзай бүхы энергетигүүдтэ, машина бүтээгшэдтэ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Ороной электрын элшэ хүсэ хүгжөөлгэдэ элитэ ехэ шэнэ амжалта туйлаһаартнай—түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ Энергетигэй үдэртэ 1 триллионһоо үлүү киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилэн гаргаһаартнай Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Таанадые үнэн зүрхэнһөө амаршална.

Энэ ехэ хэрэг хадаа коммунис байгуулалтын гол шэглэлнүүдэй нэгэндэ манай парти ба арадай баатаршалгата тэмсэлэй — манай оронине үргэлжэдэнь электрижүүлхэ тухай В. И. Ленинэй агууехэ түсэбые бодото дээрэнь хэлбэришэгүй бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй түүхын толотомо хуудаһан болоно. ГОЭЛРО-гой түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор, 1935 ондо 9 миллиард киловатт-час байһан һаа, түүхэтэ богонихон болзор соо электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгэ айхабтар хурдан түргөөр хүгжөөгдэжэ, 1975 ондо 1036 миллиард киловатт-часта хүргэгдэһэн байна.

КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд, энэ һалбарндахи түсэбтэ табан жэлэй даабаринууд амжалтатайгаар дүүргэгдээ гэжэ электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилхэ талаар туйлагдаһан хэмжээн элирхэйлэн гэршэлнэ. Электрын элшэ хүсэндэ техническэ ба экономическа үндэһэн хубилалтанууд хэгдээ. Эдэнь ниитэ гүрэнэй ажахын ба эрдэм, техникын зорилгонуудые бүри хүсэдөөр шиидхэхэ арга олгоно. Электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгые нэгэ газарһаа хүтэлбэрилхэ, томоднохо, ууралай ба уһанай элшэ хүсые хүгжөөхэ талаар СССР дэлхэй дээрэ түрүү һуури эзэлхэ ёһоороол эзэлнэ.

Промышленность, хүдөө ажахы ба совет хүнүүдэй һуудал байдал электрижүүлгын дабшаса жэлһээ жэлдэ ургана, арадай ажахын бүхы һалбаринуудай ажал хүдэлмэриие электрын элшэ хүсөөр хангалга таһалгаряагүй үргэдэнэ. Электрижүүлгэ хадаа эрдэм, техникын дэбжэлтые хурдан түргөөр хүгжөөхэ, үйлэдбэриин шанарай хэмжээе, ашаг үрэ, ниитын ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, арад зоной байдал һайжаруулха шухала нүхэсэл болоно.

СЭВ-тэ хабаатай оронуудай социалис экономическа харилсаан электрижүүлгын талаар улам үргэдхэгдэжэ байнхай. Элшэ хүсэнэй «Мир» гэһэн түхеэрэлгэ нарижуулан һайжаруулагдана, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудые электрын элшэ хүсөөр бата найдамтайгаар хангалгада, эдэнэй экономико хүгжөөлгэдэ тэрэнэй дүүргэдэг үүргэ дээшэлүүлэгдэнэ.

Ашаглагшадай, элшэ хүсэнэй түхеэрэлгэнүүдые баригшадай, машина бүтээгшэдэй, проект табигшадай, эрдэм-шэнжэлгын институдуудай, промышленностинн түлишын һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй олон тоото коллективүүд, коммунистнууд, комсомолшууд эдэ бүхы гайхамшаг амжалтануудые туйлажа байна. Шэн габьяата, зохёохы ажалайнь түлөө бүхы совет арад эдэнэртэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1975 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгын, капитальна барилгын ашаг үрэ ба шанарыень дээшэлүүлхэ, алмалта арьбалалта үргэдхэхэ, электростанцинуудай, предприятинуудай ба барилгануудай хүдэлмэриин бүхы дүнгүүдые һайжаруулха, ороной элшэ хүсэ ба электрижүүлгые хурдан түргөөр хүгжөөхэ зорилготойгоор нөөсэнүүдээ, арга боломжонуудаа бүрин хүсэдөөр хэрэглэхын тула таанад бүхы хүсэеэ, эрдэм мэргэжэлээ, баян дүй дүршэлөө элсүүлхэт гэжэ этигэн найдажа байһанаа КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет мэдүүлнэ.

Хүндэтэ нүхэдүүд, КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөөндэ шэнэ амжалтануудые туйлахыетнай таанадта хүсэнэбди.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ

Нэгэдэл, жагсаал, ерээдүйдөө бата этигэл

ГАВАНА. (ТАСС-ай тусхай корр.). Кубын Коммунис партиин 1 съездын делегадууд үгэ хэлэхэдээ, Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлые, политическэ хараа бодолые нэгэн һаналтайгаар һайшаана. Кубын КП-гэй ЦК-гай гэшүүн Фабио Гробарт, Лас-Вильяс провинциһаа делегат Р. Фортун Местре, Кубын национальна поэт, ниитын элитэ мэдээжэ Николос Гильен болон бусад үгэ хэлэхэдээ орон дотор болоһон айхабтар ехэ хубилалтанууд, амжалтанууд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ.

Кубын КП-гэй ЦК-гай хоёрдохи секретарь Рауль Кастро Кубын Компартиин программна үндэһэ һуурпин проектые дуугаа үгэлгэдэ табиба. Тус проект нэгэн һаналтайгаар баталагдан абтаа.

Нүхэр Фидель Кастрын хэлэһэн партиин ЦК-гай тоосоото элидхэлые бүрин һайшааһан тогтоолые делегадууд нэгэн һаналтайгаар абаһан байна.

ТАСС ШЭНЭ һОНИН

ХАНИ ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГА

ГАВАНА. (ТАСС). Кубын Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын Революционно правительствын Премьер-Министр Ф. Кастро Кубын Компартиин 1 съездэ хабаадажа байһан КПСС-эй делегациие толгойлогшо, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Сусловтай декабриин 20-до эндэ уулзаба. Л. И. Брежневэй, Ф. Кастрын 1974 ондо Гаванада гар табиһан совет-кубын декларациин үндэһөөр Советскэ Союзай ба Кубын хоорондохи али бүхы харилсаан, аха дүү ёһоной хани барисаан, амжалтатайгаар хүгжэжэ байна гэжэ хөөрэлдөөнэй үедэ гүнзэгы сэдьхэлһээ мэдүүлбэ.

КПСС-эй XXV съездэдэ бэлэдхэл тухай, совет коммунистнуудай, совет арадай шиидхэжэ байһан зорилгонууд тухай М. А. Суслов Ф. Кастрада мэдээсэ.

Уласхоорондын байдалай гол шухала асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэһэн байна. Хоёр партиин хараа бодолой бүрин тудалдажа, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай жагсаал ба дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэл бэхижүүлхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхые, социализмын ба национальна сүлөөрэлгын хүсэнүүдэй үгээ ойлголсон ажал ябуулхые, эб найрамдалай ба социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ ажал ябуулгаяа залан шэглүүлхые эдэнэй эрид шиидэнхэй байһыень хөөрэлдөөн үшөө дахин батална.

Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат Г. В. Романов, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев үнэн зүрхэнэй, хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн уулзалгада хабаадаһан байна.

ЭМХИДХЭЛЭЙ БА ПОЛИТИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИИЕ УЛАМ ҺАЙЖАРУУЛХА

Республикын партийна эхин организацинуудта боложо үнгэрһэн тоосоото һунгалтын суглаануудай дүнгүүд тухай

КПСС-эй ээлжээтэ XXV съездэдэ бэлдэжэ байһан гүнзэгы удха шанартай, ехэ харюусалгатай сагта республикын партийна эхин организацинуудта тоосоото һунгалтын суглаанууд боложо үнгэрөө. Ниигэжэ КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые хэр дүүргэжэ байһанаа согсолбо, ерээдүй үедэ бэелүүлхэ зорилгоёо хараалба.

КПСС-эй ЦК-гай, Советскэ правительствын бэелүүлжэ байһан дотоодой болон гадаадын политикые Буряад ороной коммунистнууд нэгэн һаналтайгаар һайшаажа, гүн сэдьхэлһээ дэмжэжэ байһаные тоосоото һунгалтын партийна суглаанууд элирхэйлэн харуулаа.

Партиин документнүүдые һэлгэлгын үедэ амжагдаһан эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэлые улам арьбадхан, партийна эхин организацинуудай өөһэдынгөө ажал ябуулгые эрилтэтэйгээр һайжаруулаа. Партийна нүлөөн улам гүнзэгырэн үргэдөө, үзэл сурталай-политическэ хүдэлмэри аша үрэ ехэтэйгээр ябуулагдаа, коммунистнуудай харюусалга дээшэлээ, партийна журам бэхижээ гэһэн сэгнэлтэ үгтэхэ зэргэтэй.

Коммунистнуудай эдэбхини улам хүгжэжэ байһые ниимэ жэшээнүүд гэршэлнэ. Тоосоото һунгалтын суглаануудта бүхы коммунистнуудай 90-һээ үлүү процентнь хабаадаа. Тоосоо зүбшэлгын болоходо 9023 хүн гэхэ гү, али суглаануудта хабаадагшадай 27,4 процентнь үгэ хэлээ.

Тоосоото һунгалтын суглаанууд эмхитэйгээр, эрилтэ ехэтэйгээр боложо үнгэрөө. Ниитын, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, научно-техническэ дэбжэлтэ хурдадхаха, партийно-политическэ, парти доторой демократи хүгжөөхэ гэхэ мэтын гол шухала асуудалнууд тушаа зүб хөөрэлдөөн болоһые тоосоото элидхэлнүүд, коммунистнуудай хэлэһэн үгэнүүд гэршэлнэ. КПСС-эй XXV съездэдэ нэрэтэй солотоогоор угтахын түлөө социалис мүрысөөн үргэн дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ анхарал онсо хандуулагдаа.

Промышленна предприятинуудта, транспортын, барилгын, хэлхээ холбооной эмхи зургаануудта болоһон партийна суглаанууд ажалай эмхидхэл һайжаруулха, үйлэдбэриин технологи улам нарижуулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, бүтээһэн продукциин шанар һайжаруулха асуудалнуудта анхаралаа ехээр табила. Эдэ асуудалнууд партийна организацинуудай саг үргэлжын хиналта доро байһанаа ашаар республикымнай промышленна предприятинуудай коллективүүд табан жэлэйнгээ даабари дүрбэн жэл 9 һарын туршада дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 106 миллион түхэригэй промышленна продукци гаргаад байна.

Үйлэдбэриин арга боломжонуудые элирхэйлжэ, түлишэ болон электрын элшэ хүсэ алмаха, ажалай болон үйлэдбэриин журам бэхижүүлхэ хэрэгтэ коммунистнууд ямар хэмжээнүүдэйгээр оролдодог байһанаа авиационно заводой парткомой, нарин сэмбын комбинадай парткомой тоосоото элидхэлнүүд соо эли тодоор харагдана. Авиационно заводой партком социалис мүрысөө эмхидхэхэ, улам дэлгэрүүлхэ асуудалда анхарал ехээр табидаг, парткомой, цехүүдэй партбюрогой заседаннинуудта, партийна хамтын суглаануудай дээрэ ходо зүбшэдэжэ байгаа. Энэ ажал ябуулгын үрэ дүн һайн. Энэ жэлэй октябриин эхин багаар 1060 хүдэлмэришэд хубиингаа табан жэлэй даабарииие дүүргэжэ үрдеэ. Ноябрь һарын продукци худалдаха, олзо оруулха табан жэлэйнгээ түсэб тус заводой коллектив дүүргэжэ шадаа бшуу.

Табан жэлэй туршада нарин сэмбын комбинадта 143 түхеэрэлгэ шэнэдхэн бодхоогдоо, 87 түхеэрэлгэ шэнэдхэн хубилгагдаа, табан участок сүм оньһожоруулагдаа, поточно 33 линии ба конвейер ашаглалгада оруулагдаа. Гадна эмхидхэлэй-техническэ 207 хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдээ. Эдэ бүгэдэнэй ашаар 2 миллион шахуу түхэригэй алмалта, арьбалалта түйлаха арга олдоо гээшэ. Энэ жэлэй эхин багаар тус комбинадай коллектив продукци гаргаха, худалдаха табан жэлэйнгээ даабари дүүргээ. 800 хүдэлмэришэд табан жэлэй хубиин түсэб бэелүүлээд байна.

Партиин ээлжээтэ съездын урда тээхи мүрысөөн тушаа тоосоото һунгалтын партийна суглаанууд анхаралаа гориитой хандуулаа. Промышленна олон предприятинууд КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ зорюулан, социалис уялгануудаа шэнэлээ, бүри ехэ болгоо. Энэ талаар Улаан-Үдын прибор бүтээлгын, «Электромашина» заводуудай, мүн бусад коллективүүдэй үнэтэ үүсхэл һайшаагдаа, олониитэр дэмжэгдээ һааб даа.

Гэхэтэй хамта коллективүүдтэ болоһон тоосоото һунгалтын партийна суглаанууд дээрэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгын үргэнөөр дэлгэрһэн тушаа тогтонгүй үнгэржэ боломоор бэшэ. Энэ ушар илангаяа гээгдэлдэ орогшодто сэхэ хабаатай. Юһэ һарын дүнгөөр республикын 197 предприятинуудай 44-ниинь гэхэ гү, али 22 процентнь продукци худалдаха түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй. Тэдэнэр аяар 5 миллион гаран түхэригэй продукци гүрэндөө дутуу үгэнхэй байгаа бшуу.

Үйлэдбэриин эмхидхэлэй һула байһан тушаа, саашадаа дутагдалнуудаа яажа усадхаха, партийна нүлөө хайшан гэжэ үргэдхэхэ тушаа коммунистнууд үгэ соогоо тэмдэглэһэн байха юм. Илангаяа барилгын зарим эмхи зургаануудай ехээр гээгдэжэ ябаһан тухай ехэ хөөрэлдөөн болоо. Табан жэлэй үнгэрһэн үедэ барилгашадай аяар 22 миллион шахуу түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри дутуу бүтээгээд байһан ушар коммунистнуудай сэдьхэл зобоохо зэргэтэй.

Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадай коллективүүдэй партийна эхин организацинуудта тоосоото һунгалтын суглаанууд эмхитэйгээр боложо үнгэрөө. «Байгал-Амарай түмэр зам бариха тухай» КПСС-эй ЦК-гай абаһан тогтоол тэндэхи коммунистнуудай ажалайнь гол хүтэлбэри болоһон байха юм. Хэды хүндэ хүшэр байдалда хүдэлжэ байгаашье һаа, эбтэй эетэй барилгашадай коллективүүд байгуулагдажа, орёо, ехэшье зорилгонуудые бэелүүлжэ шадаха байһанаа элирхэйлээ. Гэхэтэй хамта эдэнэй хүдэлмэридэ, ажабайдалда ушардаг дутуу дунданууд, шиидхэгдээгүй асуудалнууд тушаа ехэ хөөрэлдөөн болоо. Тэдэниие залан зайсуулха, ажалай эмхидхэл улам һайжаруулха, ажалай ба үйлэдбэриин журам бэхижүүлхэ зорилгонууд хараалагдаһан байха юм.

Хүдөө ажахын продукци саашадаа бүри ехээр абадаг, гүрэндэ элбэгээр худалдадаг болохо асуудал хадаа республикын колхоз, совхозуудта боложо үнгэрһэн тоосоото һунгалтын партийна суглаануудай гол хэрэг болоһониинь мэдээжэ. Эдэ жэлнүүдтэ партийна эхин организацинууд хүдөөгэй ажалшадай дунда эмхидхэлэй, политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Тэрэнэй зэргээр сагай уларилай хэды түбэгтэй байгаашье һаань, республикын колхоз, совхозууд гүрэндэ мяха, һү, ноохо, үндэгэ худалдаха табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Энэ жэлдэ ороохото ургамалнуудай, хартаабхын һайн ургаса хуряагдаа. Гүрэндэ 200 мянга гаран тонно ороохон тушаагдаа. Харин уялгамнай 130 мянган тонно байгаа. Хартаабха гүрэндэ худалдаха уялга бэелүүлэгдээ.

Хүдөө ажахын үйлэдбэридэ түйлагдаһан зарим тэды амжалта тушаа тогтохотоёо хамта, олон колхоз болон совхозуудай үйлэдбэриин хэмжээн мүнөө үе сагай эрилтые харюулжа шаданагүй, дутагдалнууд, алдуу эндүүнүүд үшөөл олон бии байһаар гэжэ коммунистнууд тэмдэглэһэн байха. Загарайн аймагай Онохойн совхоздо, Хурамхаанай аймагай Дэрээнэй, Хурамхаанай совхозуудта, Баргажанай аймагай Уланай колхоздо, Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхоздо, Улаан-Үдын аймагай Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахыда болоһон тоосоото һунгалтын суглаануудта хабаадаһан коммунистнууд партийна хүдэлмэриин дутагдалнууд тушаа шүүмжэлхы ажаглалтануудые хэлэһэн байха юм.

Трактор болон автомашинануудай хайша хэрэгээр ашаглагдадаг, газар тарялан һайжаруулха зорилгоор хараалһан хэмжээ ябуулгануудай хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэдэг, мал ажалаа муугаар эрхилдэг, үүлтэр һайжаруулха асуудалда анхаралаа мүртэй табидаггүй байһан ушарнууд тушаа коммунистнуудай һанамжала зорюулһаниинь тон зүб.

КПСС-эй ЦК-гай абаһан «Тамбовско областной партийна организацида шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгын ямар байдалтай байһан тухай» тогтоол хадаа парти доторой демократиие саашадань хүгжөөхэ, партийна организациин ажабайдалда коммунистнуудые эдэбхитэйгээр хабаадуулдаг болохо, партийна журам улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ гүнзэгыгөөр нүлөөлһэн удха шанар тухай коммунистнууд үгэеэ зорюулаа. Гэхэтэй хамта партийно-эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриие бүри һайжаруулха хэрэгтэй гэжэ тэмдэглэгдээ.

Баунтын аймагай Ципиканай приискын, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой партийна организацинуудай суглаанда хабаадагшад коммунистнуудай түрүү зэргэдэ ябаха үүргые саашадань дээшэлүүлхэ шухала байһые элирхэйлээ. Тиихэдэ авиационно заводой слесарь М. В. Загребин партийна бюро абаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые һулаар хинана гэжэ шүүмжэлээ. Малшадай дунда партийна нүлөө үргэдхэхэ талаар эрид шууд хүдэлмэри партийна комитет ябуулнагүй гэһэн ажаглалта Мухар-Шэбэрэй аймагай «Заганский» колхозой партийна суглаанай болоходо хэгдэһэн.

Үзэл сурталай хүдэлмэриин асуудалда мүн лэ ехэ анхарал табигдаа. «Белоруссиин партийна организацида ябуулагдадаг үзэл сурталай кадрнуудые шэлэн томилхо, хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол үзэл сурталай хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэнь партийна организацинуудта ехэ түһа хүргөө гэжэ тэмдэглэгдээ. Гэбэшье ажалшадай дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэриие бүри хурса, удха түгэс, үрэ ехэтэй болгохо эрилтын табигдаһаниинь тон зүб.

Прибайкалиин аймагай Сэлэнгын модоной баазын, Сэлэнгын совхозой, Бага-Холбооржоной шулуу нүүрһэнэй уурхайн болон бусад хэдэн партийна организацинуудай суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн коммунистнууд хадаа хүтэлбэрилхы бүхы тушаалтад ажалшадай дунда ябуулагдадаг ниитэ политическэ хүдэлмэридэ эгээл эдэбхитэйгээр хабаадалсаха уялгатай гэһэн эрилтэ хээ. Үнэхөөрөөшье, олон хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэришэдэй дунда лекци уншадаггүй, элидхэл хэдэггүй байна бшуу. Энээниие хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой тоосоото һунгалтын партийна суглаан дээрэ коммунистнууд нүхэд Бардоновой, Литвинцевэй хэлэһэн ажаглалтанууд элирхэйлнэ.

Парткомой, партбюрогой ажал ябуулгые шүүмжэлхы удхатайгаар сэгнэхэтэеэ хамта, коммунистнууд ажахыгаа, соёл культура хүтэлбэрилгые һайжаруулха, эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэл улам нарижуулха арга зам зааһан, али олон дурадхал оруулһан байна. Диилэнхи олон дурадхалнууд суглаанай тогтоол соо оруулагдаа. Зүгөөр КПСС-эй райкомууд, партком болон партбюронууд коммунистнуудай хэлэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые, дурадхалнуудые тон анхаралтайгаар шэнжэлхэ тусгаар хэмжээ ябуулгануудые хараалжа, хүсэндэнь хүргэхэ уялгатай.

Партийна эхин организацинуудта боложо үнгэрһэн тоосоото һунгалтын суглаанууд хадаа коммунистнуудай эдэбхиин улам хүгжэһые, үйлэдбэри дээрэ, ниитын ажабайдалда хабаадахадаа, үльгэр жэшээ үргэнөөр харуулдаг болоһые гэршэлнэ. Ажалша коллективүүдэй үмэнэ табигдаһан арадай ажахые хүгжөөхэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ олониитые элсүүлхэ бодото хүсэн байһанаа батаар харуулаа.

Н. КРЮЧКОВ,
КПСС-эй обкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагые даагшын орлогшо.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

АЛАС-ДУРНЫН ХИЗААРТА

ВЛАДИВОСТОГОЙ АЖАЛАЙ АМЖАЛТА

Алас-Дурнын экономическэ районой промышленна ехэ түб — Владивосток түсэбтэ табан жэлэйнгээ даабаринуудые болзорһоонь һара урид дүүргэһэн тухайдаа элидхэбэ. Энэ саг соо хотын предприятинууд продукци гаргалгаяа 45 процентээр дээшэлүүлээ. Продукциин ургалтын арбанайнь юһэн хуби ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар түйлагдаа.

Далайн пароходствын, худалдаа наймаанай болон загаһанай портнуудай хэдэ хэдэн заводуудай, бусад предприятинуудай коллективүүд КПСС-эй XXV съездын хараалһан даабаринуудые дүүргэхэ талаар амжалтатайгаар хүдэлбэ.

Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй турша соо хотодо промышленна найман шэнэ предприяти мүндэлөө, урдань хүдэлжэ байһан предприятинууд нилээд үргэдхэгдэн һайжаруулагдаа. Автомат болон оньһожоруулгын 320-ёод линии тодхогдоо.

Экономическэ районой ажалшад Владивосток хотынхидһоо 750 ондоо зүйлэй шэнэ продукци абадаг болоһон байна.

Н. МОИСЕЕВ,
ТАСС-ай корр.

Владивосток.

БАРИЛГАШАДТА — ШЭНЭ ГЭРНҮҮД

Тунгусска модо болбосоруулгын комбинадай коллектив энэ табан жэлэй туршада түсэбһөө гадуур хабсаргагдаһан табидахи гэрээ БАМ-ай барилгашадта эльгээбэ. Молдавиин түлөөлэгшэдэй һая бодхоожо эхилһэн Алонко станциһаа гэрнүүдые эльгээһэн үдэрынь предприятида бэшэг ерэбэ. «Эрхим һайн гэрнүүдые эльгээһэндэтнай баяр хүргэнэбди. Хойто зүгэй хүйтэнһөө мүнөө айхаяа болёобди» гэжэ тус бэшэг доторнь хэлэгдэнэ.

Геологууд болон бэдэрэгшэдэй түрүүшынгээ зүргэ харгынуудые гаргажа байха үедэ Тунгусскын модошод БАМ-ай барилгашадта эльгээхэ гэрнүүдые хабсаргажа эхилһэн юм. Вертолёдуудаар, вездеходуудаар эдэ зохид гэрнүүд БАМ-ай барилгашадай байрлаха газарнуудта абаашагдадаг байгаа. Барилгашадай ерэжэ, түрүүшын тосхонуудай һуури табижа эхилхэдэ, предприяти тон богони болзорто хоёр дахин олон гэрнүүдые хабсаргадаг болоод байгаа. Дулаа табихагүй, мүн гоёолтын шэнэ материалнууд хэрэглэгдэдэг болобо. Гэр бүхэндэнь зохид столово, унталгын таһалга түхеэрэгдэнэ. Комнато бүхэн соонь мебель, антресольнууд хабсаргагданхай. Гэр байрые барилгашад уһаар дулаасуулагдадаг байхаар бодхооно.

Тунгусска комбинат ганса энэ жэлдэ 400 гаран хабсаргамал гэр БАМ-да эльгээгээ.

В. ВАСИЛЬЕВ,
ТАСС-ай корр.

Николаевка тосхон, Хабаровска хизаар.

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ НЭРЭ БЭШЭЛГЭТЭЙГЭЭР

Япон далайн эрье шадарай хүн зониие хангахаар хараалагдаһан далайн, мүнөө үе сагай эрилтэдэ харюусама теплоход 180 хүниие абаха шадалтай. Иимэ теплоходууд энэ табан жэлдэ Находкын судна заһабарилгын заводто бүтээгдэдэг болоһон юм.

Пасссажирска табадахи судна болзорһоо урид ашаглалгада үгтэбэ. Суднануудта Находкын суута хүнүүдэй нэрэ олгогдоно. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагша, заводто электрогазо-гагнагшаар ажалладаг байһан Владимир Федорович Пукалын нэрээр шэнэ теплоход нэрлэгдээ. Теплоход Ванино портын нютагай линиинүүдтэ тамардаг байха.

Ленинградай проект табигшадай чертежуудаар бүтээгдэһэн суднанууд гүйхэн эрье хүрэтэр тамарха аргатай.

А. ПАНЕТА,
ТАСС-ай корр.

Находко.

500 АДРЕСААР

СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Амарай модо отололго - болбосоруулгын комбинадта хатаалгын бүлэг түхеэрэлгэ ашаглалгада үгтэбэ.

Хатаалгын камера юрэнхыдөө шэнэ юумэн бэшэ. Гэбэшье 11 камерые нэгэдхэһэн иимэ бүлэг түхеэрэлгэ һалбариин предприятинуудта урдань хэрэглэгдэдэггүй байгаа. Хатаагдаха модоной хэмжээнһээ, сортһоо дулдыдан, камера бүхэн өөрын тусхай гуримтай. Хатаагдаһан хюрөөдэмэл модон сорт сортоорнь илгаха талмайда дамжуулагдажа, тэндэ ябталан табигдана. Энэ бүхы ажалые гансахан хүн бүтээнэ.

Түхеэрэлгэ жэлэй туршада 220 мянган кубометр модо хатааха проектнэ хүсэтэй. Латвиин мэргэжэлтэд түхеэрэлгын схемэ зохёоһон байна.

Амарай комбинат — Алас Дурнадахи иимэ түхэлэй эгээл ехэ предприяти мүн. Комбинадай продукци 500 адресаар эльгээгдэдэг.

А. КРЕСТИНСКИЙ,
ТАСС-ай корр.

Амурск.

«АМАРАЙ СУБАД ЭРДЭНИ»

Амар мүрэн шадарай «Кировский» гэжэ эгээл томо совхоз «Амарай субад эрдэни» гэһэн шагналда түрүүлэн хүртэбэ. Соягын үндэр баян ургаса ургуулһанайнгаа түлөө совхоз иимэ шагналда хүртөө. 1350 гектарайнгаа түд бүриһөө таряашад 13,8 центнер тоһото ургаса абаба. Партиин Хабаровска крайком болон хизаарай гүйсэдком энэ жэлдэ «Амарай субад эрдэни» гэжэ дамжуулгын шан тогтообо.

Соя — Алас-Дурнын таряашадай ургуулдаг шухала ургамал юм. Совет засагай жэлнүүдтэ соягын таригдадаг талмай 100 дахин үргэдхэгдөө. «Амарай субад эрдэни» гэжэ нэрлэгдэдэг сояоор 400 зүйлэй эдеэ бэлдэжэ болоно.

Соягын продуктнууд эмдэ, кондитерскэ зүйлнүүдтэ хэрэглэгдэнэ. Соягын үбһэн — белогоор баян һайн тэжээл. Шэмэ шүүһэрээ, буйлуулагдадаг протеиннэйнгээ хэмжээгээр тэрэ хүсы үбһэнһөө 10 дахин шанартай.

КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысөөндэ оролсоһон хизаарай таряашад гүрэндэ соягын тоһолиг үрэһэ хүрэнгэ худалдалгаар түсэбтэ табан жэлдэ абаһан уялгануудаа дүүргээ. Бүхы ажахынууд һайн шанартай үрэһэ хүрэнгөөр өөрыгөө хангаанхай.

М. ХАНУХ,
ТАСС-ай корр.

Кирово тосхон, Хабаровска хизаар.

ТОСХОНОЙ ТҮХЭЛ ШАРАЙ ХУБИЛНА

Алас-Дурнын «Востокгипросельстрой» гэжэ проектнэ институтай түб буусануудые һэльбэн шэнэлхэ генеральна түсэб зохёохо талаар табан жэлэйнгээ даабариие дүүргэжэ амжаба.

Ажахы бүхэнэй гол шэглэл, нютагай онсо илгаае хараадаа абан, проект зохёогшод һуурин тосхонуудые архитектурна мүнөөнэй шэнжэтэй болгохоор оролдолго гаргаһан байна. Албан зурганай, худалдаа наймаанай болон бусад түбүүдые, амаралтын зоные, спортивна бүлэг барилгануудые бодхоохо гэжэ проект зохёогшод хараална. Байрын гэрнүүд зохидоор баригдана.

Проектнүүдэй олонхинь ажабайдалда нэбтэрүүлэгдэнэ. Алас-Дурнын хүдөө тосхонууд болбосон түхэлтэй, гоё һайхан агро-хотонууд боложо түбхинэнэ.

А. ГУЛЯНСКИЙ,
ТАСС-ай корр.

Уссурийск.

ХҮҮГЭДЭЙ ОРДОН

Алас-Дурна зүгтэ эгээл томо хүүгэдэй байшан Владивостогой түбтэ бодхоогдожо байнхай. Харалгын, спортын, хатарай залнууд, тамаралгын бассейн, мастерскойнууд, кружогуудые үнгэргэхэ кабинедүүд, планетари болон бусад бүлэг барилгада ороно.

Хүүгэдэй байшангые тойроод сэсэрлиг, теплицетэй огород дендрари таригдаха, уһанай хоморой шухаг ургамалнуудые ургуулха бассейн, зоопарк баригдахаар хараалагданхай.

Пионернүүдэй яхтаклуб Амарай булангай эрьедэ баригдахаар түсэблэгдэнэ.

И. ПАЛАТОВ,
ТАСС-ай корр.

Владивосток.

З. Веснинагай буулгаһан энэ фото-зураг дээрэ Оронгын совхозой ахалагша хонишон Намжил Бадмацыреновнч Санжиевые харанат. Хори гаран жэлдэ хони харууһалжа байһан энэ нүхэрнай түгэсхэхы жэлдэ хуса бүхэнһөө 11,6 килограмм ноохо хайшалжа, хараалһан зорилгоёо сүм дүүргээ. Мүнөө Н. Санжиевай даадаг отарын хонишод үбэлжэлгээе эмхитэйгээр угтаад байнхай.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

ШЭРЭМ ШУДХАГШАД

Улаан-Үдын Ленинэй ордента локомотив-вагон заһабарилгын заводой шэрэм шудхалгын цехэй коллектив продукци гаргаха, худалдаха табан жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид, октябриин 6-да дүүргээ бэлэй. Энэ түрүү коллектив табан жэлэй даабариһаа гадуур 4944 тонно продукци гаргахаар шиидэһэн юм. Тус цехэй коллектив өөрынгөө хүсэ шадалда найдаһан дээрэһээл иимэ ехэ хараа зорилгонуудые урдаа табяа бшуу. Абаһан уялгаяа дүүргэхын тула эдэнэр яһала оролдожо хүдэлөө. Ноябрь һарын даабариһаа гадуур тормозой 1200 колодко бүтээжэ, түмэр замшадта эльгээһэн байна. Продукциингаа 98 процентыень эрхим шанартайгаар техническэ хиналтын таһагта тушаана.

— Булта хүдэлмэришэднай яһалал оролдожо, хаба шадалаа гамнангүйгөөр хүдэлнэ. Шэрэм хайлуулдаг, пеэшэн заһабарилдаг бригадын хүдэлмэришэд илангаяа һайн үрэ дүн түйлана. Эдэнэй эрхим һайнаар хүдэлдэг дээрэһээл шэрэм ехээр хайлуулагдана, — гэжэ цехэй начальник А. С. Тапхаев бидэндэ хөөрэжэ байгаа һэн.

Шэрэм хайлуулдаг пеэшэниие заһабарилханьтиимэ бэлэн хэрэг бэшэ юм. Дүршэл шадабаритай, бэрхэ хүдэлмэришэдтэ энэ ажал найдагдадаг. Пеэшэнэй дотор талын хирпиисэ мянга гаран градус халуунда тэсэнгүйгөөр, дүрэжэ муудадаг. Тэрэниие 8 часай туршада сүм һэлгэжэ, пеэшэн соо шэрэм хайлуулхаар бэлэн болгохо ёһотой. Энэ харюусалгатай ажалые Виктор Иванович Сероштанай хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд бүтээнэ. Халаанай туршада эдэнэр ехэ ажал хэдэг юм. Олон мянган хирпиисэ бэе бэеднь хоноожо, пеэшэниие эрхим шанартайгаар заһабарилдаг.

— Бидэнэр пеэшэн заһабарилхада хэрэгтэй материал сүм бэлэдхээд, ажалаа эхилдэг зомди. Ажалаа 30—40 минутаар урид дүүргэжэ, пеэшэн соо шэрэм хайлуулхаар бэлэн болгоод байдагбди, — гэжэ Виктор Иванович Сероштан хөөрэнэ.

Эдэнэр ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг зон гэжэ тэдэнэй үгэ зугаа дээрэһээ һайн ойлгоо һэмди. Эдэнэй заһабарилһан пеэшэн соо сүүдхын туршада шэрэм булад хайлуулагдажа, локомотивуудта хэрэгтэй детальнууд бүтээгдэнэ. Хэрбээ пеэшэн заһабарилагшадай ажалдаа хайша хэрэгээр хандабал, пеэшэн ажалай үедэ муугаар хүдэлхэ, хайлуулагдаһан шэрэмэй шанарынь муу байха ха юм. Энээниие В. И. Сероштанай бригадын хүдэлмэришэд һайн мэдэнэ, ойлгоно. Энээн дээрэһээл бүхы шадабари мэргэжэлээ, бэлиг шадабаряа ажалдаа зорюулна.

В. И. Сероштан тус цехтэ хорин табадахи жэлээ хүдэлнэ. Урдань шэрэм хайлуулдаг һэн. Хайлуулагдаһан шэрэмээр шудхалаашье хэдэг бэлэй. Шэрэм хайлуулха технологи һайн мэдэдэг болонхой. Тиимэл хадань В. И. Сероштаниие пеэшэн заһабарилдаг хүдэлмэришэдэй бригадые хүтэлбэрилхыень табиһан юм. Арбаад жэлэй туршада энэ ажалдаа амжалтатай һайнаар хүдэлжэ байна. 1973 ондо ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа һэн. Мүнөөшье һайн шанартайгаар ажалаа бүтээжэ, бэшэнэй дундаһаа онсо шалгаржа ябаһаар.

— Бригадымнай бэшэшье гэшүүд эрхим һайнаар хүдэлнэ. Бэрхэ хүдэлмэришэн Михаил Вахромеев һаяшаг «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаа бэлэй. Бидэнэр «Партиин XXV съездын нэрэмжэтэ бригада» гэһэн нэрэ солодо хүртэхын тула тэмсэжэ байнабди, — гэжэ бригадир Сероштан омогорхоно.

Энэ түрүү бригадын хүдэлмэришэд мүнөө бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар бүтээнэ. Энээн дээрэһээ шэрэм булад ехээр хайлуулагдажа, халаан бүриин даабари үлүүлэн дүүргэгдэнэ. Партиин XXV съездэдэ зорюулан абаһан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлнэ.

К. ЖАМЬЯНОВ.

СЭЛЭНГЫНХИДЭЙ ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭНЭБДИ

ТҮГЭС БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР

Үндэр ургаса абаха гэбэл, эртээнһээ тэрэнэй үндэһэ һуури табиха хэрэгтэй гэжэ манай совхозой таряашад, механизаторнууд һайн ойлгоно. Тиимэһээ техникэ заһабарилгые богони болзор соо һайн шанартайгаар дүүргэхын тула ехэ оролдосо гаргажа хүдэлнэ.

1976 оной хабарай тарилгын эхилтэр оньһон техникээ түгэс бэлэн болгоод байха гэһэн Сэлэнгын аймагай колхоз, совхозуудай механизаторнуудай, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй гаргаһан үүсхэлтэй манай совхозой механизаторнууд танилсажа, зүбшэн хэлсээд, үбэлэй һарануудта энэ хүдэлмэреэ дүүргэжэ, хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха гэһэн социалис уялга абаа һэн. Тиихэдэ техникэ заһабарилгын график баталагдаа.

Совхозой отделени бүхэнһөө 5—5 дүршэлтэй механизатор техникэ заһабарилгын хүдэлмэридэ табигдаа. 1 отделениин тракторно-тарян ажалай бригадые хүтэлбэрилдэг Анатолий Васильевич Хлебодаров, II отделениин үнинэй механизатор Дугар Пурбуевич Цырендоржиев гэгшэд техникэ заһабарилгын түлөө харюусалгатай. Тиихэдэ дүршэл ехэтэй механизатор Николай Яковлевич Демин МТМ-е даагшаар табигдаа. Энэ нүхэр оньһон техникэ һайн мэдэдэг һэн тула залуу нүхэдэйнгөө хүдэлмэри һайнаар эмхидхэжэ шадаа. Өөрөө двигательнүүдые заһабарилха орёо хүдэлмэри дүүргэдэг юм.

Ажахыдамнай гэнжэтэ 20, мөөртэ 40 трактор, 20 комбайн, 25 плуг, 10 культиватор, 20 сеялкэ болон бусад техникэ бии. Эдэниие октябриин 20-һоо мартын 1 болотор заһабарилжа, сүм дүүргэхээр түсэблэнхэйбди. Графигай ёһоор энэ жэлэй дүрбэдэхи кварталда 8 трактор, 10 плуг, 10 сеялкэ, 2 культиватор, хартаабха малтадаг 2 машина заһабарилагдаад байха зэргэтэй. Мүнөө дээрээ 3 трактор, 7 сеялкэ, 4 плуг бэлэн болгогдоо. Үшөө 5 трактор һаяар заһабарилгаһаа гарахань.

Техникэ заһабарилгада ажалладаг механизаторнууд Б. Ц. Нимаев, Л. И. Кокорин, Ю. Томский гэгшэд оролдосотой һайнаар хүдэлнэ. Тэдэнэр үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. Техническэ мэргэжэл олгохо училищи һаяхан дүүргэһэн залуу хүбүүн Юрий Томскиин оролдосотой ажалые онсо тэмдэглэмээр.

Гэбэшье, техникэ заһабарилга бидэнһээ дулдыдадаггүй шалтагаанаар заримдаа унжагайрна. Юуб гэхэдэ, запасной частьнууд дуталдана бшуу. Урдань «Сельхозтехникын» Улаан-Үдэ хотодохи магазинһаа хэрэгтэй запчастияа абадаг һэмди. Байгша оной эхинһээ манай совхозые «Сельхозтехникын» Тарбагатайн отделени запчастьнуудаар хангадаг болоһон юм. Теэд Тарбагатайда дүтэ оршодог Сэлэнгын зүүн бэеын ажахынууд хэрэгтэй запчастьнуудые абажархидаг заншалтай. Тиигэхэдэнь хэрэгтэй запчасть олохонь бүри бэрхэтэй болоо. Иимэ ушар гансашье манай совхоздо бэшэ, мүн Сэлэнгын баруун бэеэр оршодог ажахынуудта тохёолдоно. Тиимэһээ колхоз, совхозуудые запасной частьнуудаар хангаха асуудалые зүбөөр шиидхэхэ саг ерээ гэжэ һанагдана.

П. БАНЗАРОВ.
«Заветы Ильича» совхозой главна инженер.

Улаан-Үдын аймаг.

МИЛЛИОН ТҮХЭРИГТЭ ХҮРГЭХЭБДИ

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай Прибайкалиин аймагай хүдөө нютагуудта барилга ехээр хэгдэһэн байна. Аймагай түб Турунтаево һууринда 920 үхибүүдэй һураха һургуулиин, гостиницын, столовын байра соёлой ордон, байрын гэрнүүд баригдаа. «Прибайкальский» совхоздо 24 мянган гахай шахан таргалуулха фермын барилга хэдэхэн жэлэй саана эхилээ бэлэй. Энэ фермын түрүүшын ээлжээн байгша оной һүүл багаар ашаглалгада тушаагдаха юм.

Аймагаймнай һуурин тосхонууд табан жэлэй туршада ехээр хубилаа. Хүдөөгэй барилгашадай ашаар малшадай, таряашад, механизаторнуудай байдал һуудал һайжаруулагдана.

«Бурводстрой» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл колоннын барилгашад хүдөөгэй ажалшадта байрын гэрнүүдые, һургуулиин болон саад-яслинуудай байшангуудые барина. Манай колоннын коллектив табан жэлэй туршада 5 миллион 10 мянган түхэригэй барилга хэһэн байна. 4.950 дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд, 320 үхибүүдэй һуурита һургуулиин байшан, 1.000 тонно ороохо хадагалха склад, 300 гахай байлгаха фермэ, 600 эбэртэ малай байра барижа ашаглалгада тушаагаабди.

Колонныймнай барилгашад түгэсхэхы жэлэй даабариһаа гадуур хоёр бүлэ айлай орохо 1 гэр ашаглалгада тушаажа, партиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха зорилготой.

А. ТИМОФЕЕВ,
«Бурводстрой» трестын Прибайкалиин ПМК-гай начальник.

ПРИМОРИИН ХИЗААР. Находкын худалдаа наймаанай портдо түмэр замаар асарагдаһан ашаанай 90 процентнь ородог. Порт болон станциин коллективүүд социалис уялгануудые абаад, мүрысөөн тухай договор баталаа һэн. Тиин эдэнэр табан жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь урид дүүргэжэ амжаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) поездүүдые бүридхэгшэд В. В. Нарижняк, А. С. Савельев. Находко станциин начальнигай ахалагша туһалагша А. С. Кривобоков Англиин «Принц Руперт Сити» гэжэ пароходой ашаае борт-вагон гэһэн системээр буулгаха тухайгаа хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

БУРЯАДАЙ АССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ 1976 ОНОЙ ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБ ТУХАЙ

БУРЯАДАЙ АВТОНОМИТО СОВЕТ СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКЫН ХУУЛИ

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын ерховно совет **тогтообо:**

Статья 1. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй түсэблэлгын-бюджетнэ болон һалбари һалбариин комиссинууй, залуушуулай хэрэгэй талаар комиссиин оруул заһабари хараадаа абалсан, Буряадай АССР-Министрнүүдэй Соведэй дурадхаһан Буряадай АССР-арадай ажахые хүгжөөхэ 1976 оной Гүрэнэй түсэбые йшааха.

Статья 2. Буряадай АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ 76 оной Гүрэнэй түсэбые имэ гол тоонуудые баталха:

(1975 онойхиһоо эды процентээр ургаха)

омышленна продукци — 3 процент
рэнэй капитальна һомололго — 6,3 процент
юной хэрэглэхэ автомобильна
аспортаар ашаа зөөлгэ — 1,8 процент
рэнэй болон кооперативна
лдаа наймаанай эрьесэ — 3,5 процент.

Статья 3. 1976 ондо 1975 онойхиһоо ...ы шэнээнээр ешэлүүлхэ:

арад зоной хэрэглэмжэ хангалга — 9,4 процент
гүрэнэй мүнгэн зөөреэр 1976 ондо
байрын гэрнүүдые ашаглалгада оруулга — 22.7 процент
Гүрэнэй бюджет дээрэ байдаг Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй мэдэлдэ ородог ажахынуудта һургуулиин наһа хүсөөгүй үхибүүдэй эмхи зургаануудта хүүгэдэй тоо — 3,2 процент
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй мэдэлдэ ородог ажахынуудта һургуулиин ба һунаагдамал үдэртэй бүлэгүүдтэ һурагшадай тоо 11,3 процент

Статья 4. Буряадай АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ 1976 оной гүрэнэй түсэб тушаа Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй түсэблэлгын-бюджетнэ, һалбари һалбаринуудай комиссинуудай, залуушуулай хэрэгэй талаар комиссиин оруулһан һүүлшын дурадхалнууд болон ажаглалтануудые, тэрэшэлэн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй заседанинуудта депутадуудай оруулһан дурадхалнууд болон ажаглалтануудые хаража үзөөд, тэдээн тушаа зохихо шиидхэбэринүүдые баталан абахыень Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ даалгаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной декабриин 18.

МОСКВА. «Союзполиграфмаш» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй № 2 типографи Совет Ехэ энциклопеди, уран зурагай альбомуудые, кино болон театрай артистнарай дүрэ зурагуудые барлан гаргадаг юм. Энэ типографи табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид ноябриин 27-до дүүргээ һэн. Мүнөө үедэ предприятиин коллектив КПСС-эй XXV съездые ажалай амжалтаар угтахын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бэлэн болоһон продукциин шанарые коммунистнууд (зүүн гарһаа) Б. Н. Абрамов, А. И. Шарипов, цехэй партийна организациин секретарь Л. И. Макарова гэгшэд шалгажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

А. В. ВАУЛИН, Ю. Н. КРОТОВ ГЭГШЭДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй КУЛЬТУРЫН ГАБЬЯАТА АЖАЛ ЯБУУЛАГША ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Ажалшадай уран һайханай творчество хүгжөөхэ хэрэгтэ габьяатай байһанайнь түлөө **Буряадай АССР-эй культурын габьяата ажал ябуулагша** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Ваулин Александр Васильевичта — Улаан-Үдын М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой арадай хоорые хүтэлбэрилэгшэ.

Кротов Юрий Николаевичта — Улаан-Үдын авиационно заводой «Рассвет» гэжэ Соёлой байшангай дуу, хатарай «Байкальские зори» гэжэ арадай ансамблиин хормейстер.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной декабриин 17.

БУРЯАДАЙ АВТОНОМИТО СОВЕТ СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКЫН 1976 ОНОЙ ГҮРЭНЭЙ БЮДЖЕТ ТУХАЙ

БУРЯАДАЙ АВТОНОМИТО СОВЕТ СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКЫН ХУУЛИ

уряадай Автономито Совет Социалис Республикын ховно Совет **тогтообо:**

татья 1. Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведурадхаһан Буряадай АССР-эй 1976 оной Гүрэнэй жедые оршо ба гаршын талаар 164512 мянган түгөөр тогтоохо, тиихэдээ Буряадай АССР-эй Верховно едэй нэмэлтэ заһабаринуудые, тэрэшэлэн Буряадай Р-эй Верховно Соведэй түсэблэлгын-бюджетнэ комисудай, һалбари һалбариин комиссинуудай, залуушуу хэрэгэй талаар комиссиин элидхэлээр баталан абаһан лалтануудые хараадаа абаха.

атья 2. Буряадай АССР-эй 1976 оной Гүрэнэй бюдэ гүрэнэй болон кооперативна предприятинууд болон зургаануудһаа олзо оршые—эрьесын налог, үйлэдбэфондын түлөө түлбэри олзын үлүү гараһан үлөө-олзоһоо ороһон түлөөһэ, мүнгэн олзын налог болон алис ажахынуудай бусад олзо—дүн хамта 107 804 ан түхэригөөр тогтоохо.

атья 3. Буряадай АССР-эй 1976 оной бюджет доарадай ажахыда — промышленность, хүдөө ажахы, унально-ажаһуудалай ажахы болон арадай ажахын һалбаринуудые саашадань хүгжөөлгэдэ—бүхы гарга-38096 мянган түхэригөөр тогтоохо.

атья 4. Буряадай АССР-эй 1976 оной гүрэнэй бюддотор социально-культурна хэмжээ ябуулгануудта—һуралсалай һургуулинуудта, техникумүүдтэ, бибекэнүүдтэ, клубуудта, театрнуудта, хэблэлдэ болон гэгээрэлэй бусад хэмжээ ябуулгануудта, больницата, хүүгэдэй ясли-саадуудта, санаторинуудта, элүүхамгаалгын ба бэе махабадай соёлой бусад эмхи ануудта: пенси болон тэдхэмжэнүүдтэ — дүн хам-18 061 мянган түхэриг гаргашалхаар тогтоохо.

атья 5. Буряадай АССР-эй 1976 оной гүрэнэй бюддотор гүрэнэй захиргаануудай органуудта 5171 ан түхэриг гаргашалхаар тогтоохо.

атья 6. Буряадай АССР-эй 1976 оной республиканбюджедые оршо ба гаршын талаар 41 105 мянган игөөр, 1977 оной январиин 1-дэ кассануудта мүнасын эрьесын хэмжээе 1500 мянган түхэригөөр ха.

атья 7. Аймагуудай болон Улаан-Үдэ хотын 1976 бюджедүүдые оршо ба гаршын талаар дүн хамта 07 мянган түхэригөөр, 1977 оной январиин 1-дэ юджедүүдээр кассануудай мүнгэн жасын эрьесые амта 5300 мянган түхэригөөр тогтоохо, тэрэ тоодо:

	1976 оной оршо ба гарашанууд	1977 оной январиин 1-тэ кассануудай мүнгэн жасын эрьесын хэмжээн
ргажанай аймаг	4435	210
нтын аймаг	3726	170
үүрэй аймаг	4296	220
ын аймаг	4877	240
унын аймаг	3649	180
арайн аймаг	5438	260
аминай аймаг	5342	260
анскын аймаг	8321	410
энгын аймаг	3271	160
амхаанай аймаг	3454	170
тын аймаг	7724	370
ар-Шэбэрэй аймаг	4263	220
н аймаг	1166	70
байкалиин аймаг	3667	180
то-Байгалай аймаг	3082	150
энгын аймаг	6311	310
хэнэй аймаг	4428	220
ан-Үдын аймаг	4422	220
иин аймаг	3471	180
ан-Үдэ хото	38064	1100

тья 8. 1976 ондо арад зоной олзобориһоо ороһон оо болон эрьесын налогой мүнгэнһөө аймагуудай Улаан-Үдэ хотын бюджедүүдтэ оруулха түлөөһэ-иимэ хэмжээтэйгээр баталха:

Аймагууд	Түлөөпэнүүдтэ оруулагдаха (процентээр): Арад зоной олзоһоо абтаха налогһоо	Эрьесын налогһоо
жанай	100	72,5
тын	100	98,6
Бэшүүрэй	100	67,7
Зэдын	100	82,6
Яруунын	100	52,8
Загарайн	70	81,2
Зэхааминай	100	91,2
Кабанскын	100	40,6
Хэжэнгын	100	77,9
Хурамхаанай	100	74,6
Хяагтын	100	95,2
Мухар-Шэбэрэй	100	93,9
Ахын	100	79,6
Прибайкалиин	60	98,9
Хойто-Байгалай	40	27,6
Сэлэнгын	40	31,3
Түнхэнэй	100	68,1
Улаан-Үдын	100	28,6
Хориин	100	73,1
Улаан-Үдэ хото	30	32,7
Республика	—	37,6

Аймагуудай болон Улаан-Үдэ хотын 1976 оной бюджедүүдтэ оруулагдаха түлөөһэнүүдые иимээр баталха:

а) колхозуудай олзоһоо ороһон налогой, кооперативна предприятинууд болон ниитын эмхи зургаануудай ажахын эмхинүүдһээ олзын налогой, хүдөө ажахын налогой, гэрлээгүйшүүлһээ, ганса бэе ба бага бүлэтэй СССР-эй эрхэтэнһээ, ой модонһоо ба 1976 оной мүнгэ-эд хэрэгсэл шүүхэ лотерейһээ ороһон мүнгэнэй 100 процентые үгэхэ;

б) 1976 ондо тараагдаха гүрэнэй 3 процентнэ дотоорой шүүбэритэ урьһаламжаһаа ороһон мүнгэнэй 50 процентые үгэхэ;

в) кооперативна болон олониитын эмхи зургаануудай зөөриие һайн дураараа страховалһан, транспортаар ябаһан хүнүүдые уялгата ёһоор страховалһан, мүн бусад уялгата страхованиһаа ороһон мүнгэнэй 10 процентые, эд зөөриеэ страховалһанай түлөө арад зонһоо ороһон түлбэриин 50 процентые оруулха.

Статья 9. Буряадай АССР-эй 1976 оной гүрэнэй бюджет тушаа Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй түсэблэлгын-бюджетнэ болон һалбари һалбариин комиссинуудай, залуушуулай хэрэгэй талаар комиссиин тобшолнууд соо заагдаһан, мүн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй заседанинууд дээрэ депутадуудай оруулһан дурадхалнууд ба ажаглалтануудые хаража үзөөд, тэрээн тушаа тусхай шиидхэбэри абажа, Буряадай АССР-эй оршо ба гаршын балансда министерствонууд болон захиргаануудай нэгэдхэгдэмэл сметэнүүдтэ, аймагуудай болон Улаан-Үдэ хотын бюджедүүдтэ РСФСР-эй Верховно Соведэй баталһан РСФСР-эй 1976 оной гүрэнэй бюджедтэй, мүн Буряадай АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ 1976 оной гүрэнэй түсэбтэй зохилдуулан, хубилалта оруулхыень Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ даалгаха

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1975 оной декабриин 18.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй ТОГТООЛ

БУРЯАДАЙ АССР-эй 1974 ОНОЙ ГҮРЭНЭЙ БЮДЖЕДЭЙ ГҮЙСЭДХЭЛ ТУХАЙ ТООСООЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет иигэжэ **тогтооно:**

Буряадай АССР-эй 1974 оной гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай тоосоое олзо доходоорнь 183384 мянган түхэригөөр, гаргашыень — 177802 мянган түхэригөөр баталха, тиихэдээ олзо доходынь гаргашадаа орходоо 5582 мянган түхэригөөр ехэ байха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной декабриин 18.

ЗАЛУУШУУЛАЙ БҮТЭЭЛЭЙ ВЫСТАВКЭ

Эдэ үдэрнүүдтэ Улаан-Үдын эдир техникүүдэй станцида наука, техникын талаар залуушуулай зохёохы бүтээлнүүдые харуулһан «НТТМ-1975» гэһэн республикын IV выставкэ нээгдэбэ. Комсомолой обкомой үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн энэ выставкэ дээрэ колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэдэй, дээдэ һургуулинуудай, техникумүүдэй студентнэрэй, тэрэшэлэн залуу хүдэлмэришэдэй зохёон бүтээһэн зүйлнүүд олоор табигдаа.

Эндэ ВЛКСМ-эй обкомой таһагые даагша Д. Цырендондоков үгэ хэлэхэдээ, залуушуулай зохёохы ажал ябуулгын үргэн дэлисэтэй боложо байһые һайшаан тэмдэглээ. Облпрофсоведэй дэргэдэхи научно-техническэ нэгэдэлэй түрүүлэгшын орлогшо П. Д. Дубровская амаршалгын үгэ хэлэжэ, выставкэ нээгээ.

Үргэн ехэ таһалга соо Зүүн Сибириин технологическа институдай студентнэрэй, залуу багшанарай бүтээһэн хори гаран зүйл табигданхай. «Барилгын шэнэ материалнууд» гэһэн стенд томо үзэгүүдээр аржыса гаршаглагданхай харагдана. Олоной анхарал татамаар хүдэлмэринүүд эндэ бии. Жэшээлхэдэ, энэ һарын эхеэр Уфа хотодо үнгэрэгдэһэн Бүхэроссиин научно-техническэ выставкэдэ түрүү һууринуудай нэгые эзэлһэн студентда Е. Колбинёвагай «БАМ-да нүүдэл завод барилга» гэһэн хүдэлмэри эндэ хаража болоно. Энэ хүдэлмэри, партиин XXV съездэдэ зорюулагданхай, тусхай дипломоор шагнагданхай. ВДНХ-гай дэргэдэ эмхидхэгдэхэ «Студентнэр ба һурагшад — арадай ажахыда, наукада, соёл культурада, элүүр энхые хамгаалгада» гэһэн выставкэдэ Е. Колбинёвагай проект эльгээгдэхэ юм.

Институдай доцент, техническэ эрдэмэй кандидат А.Н. Жидяевай хүтэлбэри доро 5 үлэг студентнэр шэнэ түхэлэй автомобильна кран зохёоһон байна. Энэ кран жэлэй туршада 407 мянган түхэригэй алмалта хэхэ аргатай.

Удаадахи таһалга соонь мяханай комбинадай дэргэдэхи механико-технологическа техникумэйхидэй экспонадууд табигданхай. Энэ техникумэй научно-студенческэ нэгэдэл нёдондо жэл үнгэргэгдэһэн «НТТМ-1974» гэһэн выставкэ дээрэ түрүү һуури эзэлжэ, выставкын комитедэй дипломоор шагнагдаһан байна.

Эндэ табигдаһан бүтээлнүүд соонһоо Ч. Бурмакин, Н. Прудников, А. Банзаров гэгшэдэй багша А. Д. Копыловой хүтэлбэри доро бүтээгдэһэн юумэнүүд һонирхолтой.

— Энэ машинын ашаглагдахада, жэл соо 10 мянган түхэриг алмагдаха, долоон хүнэй орондо ганса хүн хүдэлмэрилхэ юм. Өөрын онсо шэнжэтэй, һонирхолтой бүтээл гэжэ тоолохо байнаб, — гэжэ техникумэй директор А. Б. Капсудин манда хөөрөө.

Мүн лэ судна бүтээлгын завод уран гоёор бүтээгдэһэн 30 экспонат харагшадай анхаралда табяа. Техническэ таһагай инженер Е. Заварзин «Прометей» гэжэ онгосо бүтээлгэдэ ехэхэн хубита оруулһан байна. Тэрэнэйнгээ түлөө СССР-эй ВДНХ-гай бронзо медаляар шагнагдаа.

Выставкэ дээрэ бэшэшье олон предприятинуудай, эмхи зургаануудай анхармаар хүдэлмэринүүд табигдаа. Иимэ выставкэнүүд залуушуулай эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлжэ, үйлэдбэридэ оруулдаг хубитынь улам арьбадхаха наагиин зорилготой.

Г. БАЗАРЖАПОВА.

КИНО-ФОТОКЛУБ БАЙГУУЛАГДАХАНЬ

Эдэ үдэрнүүдтэ республикын соёлой министерствын, облпрофсоведэй, Буряадай журналистнуудай холбооной гэшүүд сугларжа, Улаан-Үдэдэ кинофотоклуб эмхидхэхэ шиидхэбэри абаба. Эмхидхэлэй комитедтэ һунгагдаһан хүнүүд бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулжа, клуб нээхэ таарууд эрхэ хангаха даабари абаа.

Дээрэ дурсагдаһан эмхи зургаанууд клубай хүдэлмэридэ шухала хэрэгтэй хэрэгсэлнүүдые абаха мүнгэ һомолоо. Горсоведэй гүйсэдком уужам ехэ таһалгануудые үгөө.

Кино-фотоклуб хадаа республикын хото, хүдөөгэй кинофотокружогуудай хүдэлмэри эмхидхэжэ, зүбшэл даабари үгэжэ байха методическа түб болохо юм. Эндэ мэдээжэ искусствоведүүд, фотограф, фотожурналист, кинооператорнууд дүрэ зураг буулгалгада, киногой ажалда дуратайшуултай хэшээл үнгэргэхэ.

Энэ клуб ерэхэ жэлэй түрүүшын хахадта нээгдэхээр хараалагдана.

Ф. СОРОКИН,
Буряадай журналистнуудай холбооной фото-секциин түрүүлэгшэ.

ШЭНЭ ТУЙЛАЛТАНУУД ТЭЭШЭ

Партиин XXV съездэдэ зорюулжа, «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» гэжэ КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан проектые Советскэ Союзай ажалшад айхабтар ехэ урма баяртайгаар угтаба. Бүхы орон доторнай — партийна организацинуудта ба ажалшадай суглаанууд дээрэ — энэ түүхэтэ документые үргэнөөр зүбшэн хэлсэжэ байна.

— Ороной, совет арадай урда Коммунис партиин табиһан асари ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэ бидэнэй хүн бүхэнэй ажалһаа сэхэ дулдыдаха байна гэжэ бидэ. Ленинградай областиин бүхы ажалшадтал адли, һайн ойлгонобди, — гэжэ Ижорско заводой крановщица Е. В. Жданова энэ предприятиин ажалшадай эдэбхитэдэй суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, мэдүүлээ.

Партиин XXV съездэдэ зорюулжа, «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» тухай КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан проектые Киевэй судна бүтээдэг «Ленинская кузница» гэжэ заводой олон мянган хүнһөө бүридэһэн коллектив ехэ дэмжэлтэтэйгээр угтаба. Манай социалис Эхэ оронийе саашадань һалбаран хүгжөөхэ асари ехэ шэнэ түсэбүүдые хүдэлмэришэд халуунаар амаршалаа.

Түрэл Коммунис партиингаа XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахые бэлдэн, «Ленинская кузница» заводой судна бүтээгшэд хоёр судна болзорһоонь урид бүтээжэ, захигшадта эльгээхые шиидээ.

Партиин XXV съездэдэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан проектые Ереванай Канакерска алюминиин заводой коллектив урма баяртайгаар угтаһан байна. Манай агууехэ Эхэ ороной арадуудай байдалые хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулха, ороноо саашадань хүгжөөхэ холын хараата түсэбүүд энээн дотор табигдаһан байна.

Армениин ССР-тэ зорюулагдаһан хуби соо үнгэтэ металлургиие хүгжөөхэ тухай хэлэгдэнэ. Тиимэһээ эдэ үгэнүүд бидэнэртэ хабаатай гэжэ, предприятиин хүдэлмэришэн бүхэн тоолоно.

Предприятиин ажалшад КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ ажалай габшагай вахтада жагсаба. Коммунистнуудай дээдэ суглаанай нээгдэтэр хоёрдохи металлург бүхэн 1976 оной нэгэдэхи кварталай даабариие дүүргэхэ байна.

Партиин XXV съездэдэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан проект ороной электротехническэ промышленностиин эгээл түрүү, гүйсэд оньһожоруулагдаһан предприятинуудай нэгэн болохо Ригэдэхи СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ электролампын заводто үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Энэ зорилго хадаа үйлэдбэриин ашаг үрые али бүхы талаарнь дээшэлүүлхэ гол зүйл болоно гэжэ предприятиин коллектив тоолоно.

Партиин XXV съездэдэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан проектые ехэ дэбжэлтын оршон байдалда зүбшэн хэлсэжэ байһан ажалшадай суглаанууд тухай мэдээсэлнүүд Свердловскһоо, Новосибирскһээ, Пензэһээ, Омскһоо, мүн Россин Федерациин бусад хото городуудһаа, Үзбекистанһаа, Казахстанһаа, Грузиһаа, Азербайджанһаа, Киргизиһээ, Таджикистанһаа орожо үргэлжэлһөөр.

(ТАСС).

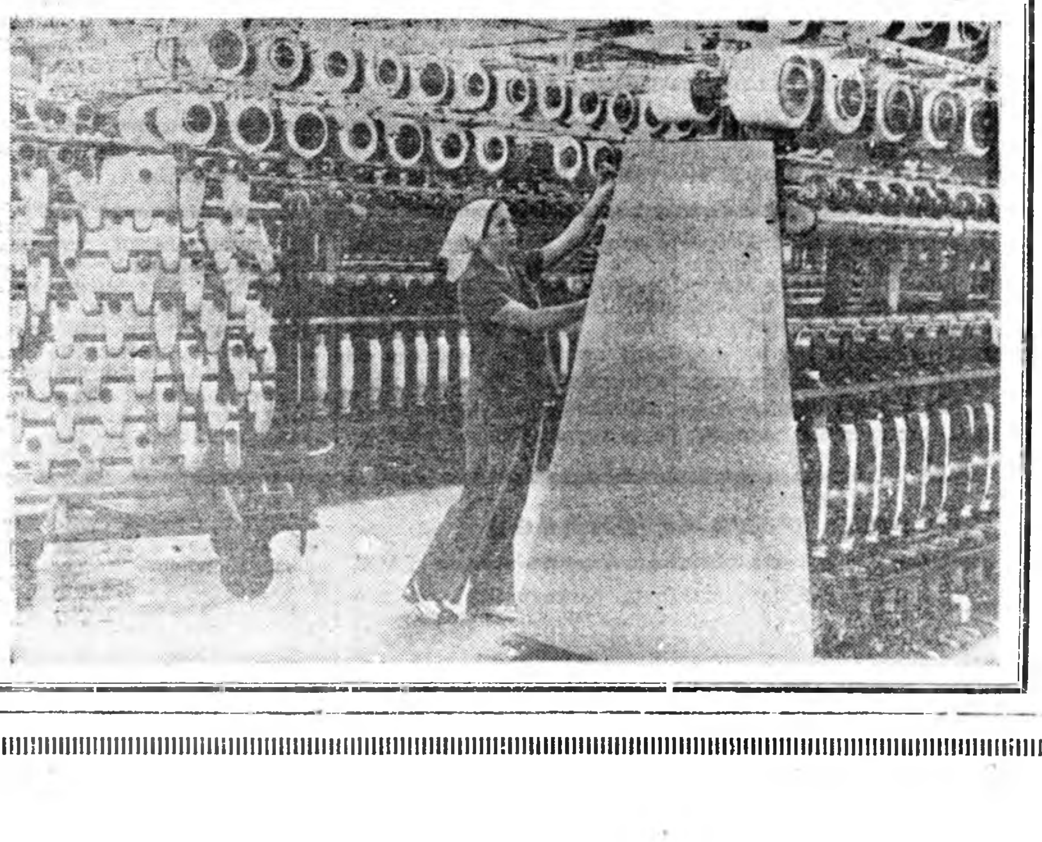

АРАТОВСКА ОБ-
СТЬ. Энгельс хотын
инскэ комсомолой
ижэтэ «Химволокно»
үйлэдбэриин нэгэдэ-
коллектив технологи-
түхеэрэлгэ бүхэн-
шадаал һаа, ехэ про-
абахын түлөө тэм-
Ээрэлгын цех соо
энэ машина табигда-
продукци үйлэдбэрил-
5 дахин дээшэлээ.

РАГ ДЭЭРЭ: ээрэл-
цехэй эрхим хүдэлмэ-
эй нэгэн Г. Кондра-
КПСС-эй XXV
ые ажалай амжал-
угтахын түлөө мү-
өндэ орожо, үдэрэйн
аабари холо үлүүлэн
энэ.

С-ай фотохронико.

«МОЛНИЯ» ХҮН ЗОНДО АЛБА ХЭНЭ

Замбуулинай дайда руу «Молния-2» гэжэ ээлжээтэ газарай хэмэл одон ниидхүүлэгдэбэ. — Ленинскэ шангай лауреат, замбуулинай хэлхээ холбооной талаар мэргэжэлтэн И. Д. Богачёв замбуулинай хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүдэй удха шанар тухай ТАСС-ай шэнжэлэгшэдэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ.

— Эдэ үдэрнүүдтэ совет хүн зон гайхамшагта партийна документ болохо Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездэдэ зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гай проекттэй сэдьхэлээ хананггяар танилсажа байна. Энэ документ соо хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүдые саашадань хүгжөөхэ, тэрэ тоодо замбуулинай хэлхээ холбоое хүгжөөхэ зорилго тодорхойлогдонхой. Хараалагдаһан энэ зорилго бэелүүлхэ хэрэгтэ «Молния» түхэлэй хэлхээ холбооной хэмэл одонууд онсо ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Иимэ хэлхээ холбооной «Молния-1» гэһэн хэмэл одон үшөө 1965 ондо табигдаа һэн. Һүүлэй жэлнүүдэй туршада ниидхүүлэгдэһэн «Молния-2» ба «Молния-3» гэжэ шэнэ машинанууд хэлхээ холбоое таһалгаряагүйгөөр бэелүүлгэдэ ехэ туһа нэмэри болоо. Юуб гэхэдэ, эдэ дээрэ дурдагдагша хэмэл одонууд ямаршье хэмжээнэй мэдээ бүмбэрсэг дэлхэйн алишье хуби хүдар дары сагтаа дамжуулха гүйсэд арга боломжотой, найдамтай «хэлхээ холбогшод» байгаа бшуу.

— **Замбуулинай хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүд юугээрээб гэхэ гү, али яахадаа газар дээрэ хэрэглэгдэдэг хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүдһээ үлүү һайн бэ?**

— Газар дээрэ үни холоһоо хэрэглэгдэдэг радио-телефонно, телеграфна болон фототелеграфна холбооной системые сагһаань урид хэрэгээ болиһондо тоолохо хүсэлгүйбди. Эдэшье хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүд байһаар байһаар байнагүй, амжалтатайгаар хүгжэнэ бшуу. Замбуулинай хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүд даб дээрэ туршалгын шэнжэтэйшье һаа, мүнөө үргэнөөр хэрэглэгдэжэ эхилээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тэрэнэй ерээдүйдэ бүришье үргэнөөр хэрэглэгдэхэ байһаниинь дамжаггүй. Зүгөөр замбуулинай хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүд газар дээрэхи хэрэгсэлнүүдтэй нягта холбоотойгоор хүгжэхэ юм. Тэрэнэй нэгэ гэршэ хадаа «Орбита» гэжэ мэдээжэ системэ болоно. Энэ системэдэ дамжуулгын станцинууд, ороной элдэб районуудта бии байгаа жара шахуу приёмна станцинууд ороно. Тэдэ бүлтадаа нютаг нютагай хэлхээ холбооной узелнүүдтэй, телевизионно түбүүдтэй нэгэдүүлэгдэнхэй юм.

Эндэ зарим тэды нэмэлтэ ойлгуулламжа хэмээр гээшэ ха. «Молния» гэжэ хэмэл одон замбуулинайнгаа зам харгыгаар дабшахадаа, газарһаа 40 мянга шахуу километр хүрэтэр холододог юм. Тиихэдэнь манай совет ороной бүхы газар дайда тэрэнэй «хараа» ба сонсхохы анхарал» дотор ороно бшуу. Тиин Советскэ Союзай хүн зоной диилэнхи хуби гэхэ гү, али 75 процентнь эдэ хэмэл одонуудай ашаг туһые хэрэглэнэ. Замбуулинай хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүдэй ашаар хэгдэһэн телефонно хөөрэлдөөнүүдэй, үгтэһэн телеграммануудай, фото-дамжуулгануудай үнэ сэн юрын хидэ орходоо хэдэн дахин хямда байдаг, гансашье хямдаараа замбуулинай хэлхээ холбоон манине һонирхуулна бэшэ. Мүнөө хүн түрэлтэнэй имагтал жэл, һара, час бэшэ, харин секундашье сагые нарилан тооложо байхада, иимэрхүү хэмэл одон ретрансляторнуудай удха шанар айхабтараар ургана бшуу. Хэрбээ экономическа шухала удхатай документые дамжуулгын һаатуулагдаад байгаа һаа, энээнһээ уламжалан арадай ажахыда олон мянган түхэригэй хэмжээнэй гарза хохидол ушаруулагдажа магадгүй ха юм. Иимэ һаатуулгын шалтагаан элдэб ушарһаа дулдыдаха. Проводанууд таһархай гү, али үһан доогуур, газар доогуур татагдаһан кабельнууд гэмтэнхэй байжа болохо. Энэ талаар замбуулинай ретранслятор хэлэшэгүй найдамтай байна бшуу.

Хэлхээ холбооной хэмэл одонуудай арад зоной ухаан бодолой эрилтэ хангалгада асари ехэ үүргэтэй байһыень яашье мартажа болохогүй. Мүнөө үедэ бүмбэрсэг дээрэ 60 миллион сэнхир экран үдэшэ бүри, үдэртөөшье ялардаг гээшэ. Тэдэнэй дэргэдэ хэдэн зуун миллион хүн зон сугларна бшуу. Тэрэшэлэн «Молния» гэжэ хэмэл одод жолоодогдодог замбуулинай онгосонууд болон станцинуудай ниидхүүлэгдэхэдэ хэлхээ холбоо хангаха талаар шухала удха шанартай!

— **Замбуулинай хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүдэй саашанхи хүгжэлтэ тухай хөөрэжэ үгыт?**

— Шэнэ, арбадахи табан жэлэй үедэ тэдэнэй саашадаа хүгжэжэ, хүн зоной арадай ажахые хүгжөөхэ ябуулгадань, соёл болбосоролдонь бүри ехэ үүргэ дүүргэдэг болохонь дамжаггүй. Тиимэһээ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүдэй урда бүри шанартай хэлхээ холбооной хэмэл одонуудые зохёон байгуулха зорилго табигдахаһаа гадна, газар дээрэхи хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүдые һайжаруулха, үргэдхэхэ хэрэг гарана бшуу. Иимэ хэлхээ холбооной хэмэл одон манай орон дотороше, хилын саанашье бүтээгдэжэ байнхай. Замбуулинай хэлхээ холбооной хүгжэлтэдэ «Интерспутник» гэжэ программын ёһоор хариин гүрэнүүдтэй харилсаа үргэдхэлтэ мүн лэ ехэ нүлөө үзүүлхэ байна.

А. РОМАНОВ,
ТАСС-ай шэнжэлэгшэ.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Кубын коммунистнуудай хуралдаан

Эдэ үдэрнүүдтэ Гаванада үнгэргэгдэжэ байһан Кубын Коммунис партиин түрүүшын съезд — кубын арадай ажабайдалай гайхамшагта үйлэ хэрэг мүн. Эрхэ сүлөөтэ аралай коммунистнууд өөһэдынгөө үндэр хуралдаан дээрэ партиингаа программа ба уставые, түрүүшын табан жэлэй түсэб, шэнэ, социалис конституци болон шухала бусад документнүүдые зүбшэн хараба. Парти ба арадайнгаа революционно тэмсэлэй 17 жэлэй дүй дүршэл, социалис байгуулалтын онол арга согсолон хаража, тэдэнэр оронойнгоо социальна, экономическа ба политическэ хүгжэлтын саашанхи гол зорилгонуудые тодорхойлхо байна. Тус съезд хадаа Кубын социалис замаар хүгжэн һалбаралгада тон шухала, түүхэтэ үйлэ хэрэг боложо, социализм ба коммунизм байгуулха замда заатагүй оролгыень гэршэлжэ үгэнэ.

Энэ съездын айхабтар шухала удхаа шанартай байһаниинь үшөө юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, Кубын Коммунис партиин ажалшадайнгаа марксистско-ленинскэ түрүү зэргэ, манлай боложо бүридэлтэ, общество ба гүрэнэй хүтэлбэрилхы хүсэн болотороо хүгжэлтэ түгэсхэбэ.

Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Революционно правительствын премьер-министр Фидель Кастрын съезд дээрэ хэһэн элидхэл соогоо онсолон тэмдэглэһэнэй ёһоор, кубын арад ажабайдалайнгаа алишье талада тон ехэ амжалтануудые туйлан, энэ дэмбэрэлтэ үйлэ хэрэгтээ хүрэжэ ерээ. Арадай засагай жэлнүүдэй үедэ металлургическа ба металл болбосоруулдаг промышленностиин продукци үйлэдбэрилгэ гурба дахин, электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгэ 3,5 дахин, цемент — 2,5 дахин, химическэ үтэгжүүлгэ — 4 дахин дээшэлээ. Оронойнь хүдөө ажахы шууд түргэнөөр хүгжөөгдэнэ.

Советскэ Союзай ба социалис бусад оронуудай экономическа, научно-техническэ ба политическэ үргэн туһаламжагүйгөөр Кубада социализм иимэ амжалтатайгаар байгуулха арга үгы. Манай ажалшадай эрэлхэг зоригтой тэмсэлдэ ангиин талаар уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгэгүйгөөр, аха дүүгэй туһаламжагүйгөөр, нэн түрүүн Советскэ Союзай агуу ехэ арадай туһаламжагүйгөөр Кубын революционернүүд хүсэ ехэтэй, эзэрхэг түримхэй империализмтай тэмсэлдэ илалта туйлажа шадахагүй һэн. Парижай коммунарнуудтал адли баатарай үхэлөөр унаха байгаа. Энээниие бидэнэр нэгэшье минутада мартахагүйбди гэжэ Фидель Кастро съезд дээрэ хэлээ.

Уласхоорондын эрхэ байдалда мүнөө Кубын байдал яһала һайжаранхай. США-гай баалалтаар тогтоогдоһон республикын политическэ ба экономическа хаалта усадхагдаа. Арбан долоон жэлэй саада тээ хэгдэһэн революциин илалтын үеынхитэй жэшэбэл, Америкын анха түрүүшын социалис гүрэнтэй мүнөө хоёр дахин олон оронууд дипломатическа харилсаа холбоо тогтоонхой.

Кубын коммунистнуудай үндэр дээдэ хуралдаанда аха дүү коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай, элдэб түбинүүдэй түрүү үзэлтэй политическэ организацинууд ба национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй 90 шахуу делегаци ерэһэн байна. Энэ хадаа уласхоорондын хүдэлмэришэнэй ба коммунис хүдэлөөндэ Кубын Компартиин ехэ хүндэтэй болоһоной эли тодо гэршэ мүн. Харин оронуудһаа ерэһэн айлшадай дунда КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов толгойтой КПСС-эй делегаци бии. КПСС-эй делегациин гэшүүдтэй кубынхид хани халуунаар уулзана, үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэнэ. Эдэ бүгэдэ СССР ба Куба хоёрой хоорондохи аха дүүгэй баta бэхи хани нүхэсэлэй гэршэ болоно.

ООН: үрэ ехэтэй сесси

ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXX ойн баярай сесси үнгэрһэн неделидэ Нью-Йоркдо хүдэлмэреэ дүүргэһэн байна. Эб найрамдал бэхижүүлгэ ба арадуудай аюулгүй байдал хангалгатай холбоотой тон шухала асуудалнуудаар шиидхэбэринүүдые абаһан ушарһаа энэ сесси онсо анхарагдаба. КПСС-эй XXIV съездээр баталан абтаһан эб найрамдалай программые бодото дээрэнь бэелүүлхэ, уласхоорондын шахардуу шанга байдалые һуларуулха талаар Советскэ Союзай хэһэн оролдолгын ашаар дурсагдагша сесси аша үрэ ехэтэй байба гээшэ.

Буу зэбсэг олоор гаргаха ябадалые, илангаяа хүн зониие олоор хюдаха ядерна ба бусад зэбсэг гаргалгые хизаарлаха хэрэгтэ зорюулагдаһан социалис оронуудай оруулһан дурадхалнууд сесси дээрэ үргэнөөр һайшаан дэмжэгдэһэн байха юм. Хүн зониие олоор хюдаха шэнэ буу зэбсэг зохёолго ба бүтээн гаргалга хорихо тухай, тэрэшэлэн ядерна зэбсэг туршалгые гүйсэдөөр, бүгэдэ нийтээрээ хорихо договор батална тухай Советскэ Союзай шэнэ дурадхалнуудые дэлхэйн диилэнхи олон оронууд һайшаан дэмжэбэ.

Мүнөө бии байһанайхиһаа һураггүй ехэ хүсэтэй, айхабтар аюултай шэнэ буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргаха ябадалда уласхоорондын найдамтай хорюул табиха тухай эндэ хэлэгдэнэ. Сесси дээрэ онсо тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, тэдэ дурадхалнуудые бодото дээрэнь бэелүүлбэл, тон шухала удха шанартай хэрэг бүтэхэ байгаа.

Советскэ Союзай урданшье оруулһан дурадхалнуудаар тогтууритай шиидхэбэринүүд абтаһан гээшэ. Буу зэбсэг хуряалгаар бүхэдэлхэйн конференцидэ бэлдэлгэ болгон, ООН-ой Генеральна Ассамблейн удаадахи сессиин зүбшэхэ зүйлнүүдтэ тэрэ конференци үнгэргэхэ тухай асуудал оруулха тушаа шиидхэбэри харагдажа байна. Уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлгэ, байгаалида муугаар нүлөөлдэг, хүн зоной байдал һуудалда, бэеын элүүртэ аюул тохёолдуулжа боломоор химическэ ба бусад буу зэбсэг хэрэглэхэ ябадал хорихо тухай конвенци баталалга гэхэ мэтын тон шухала асуудалнуудта хабаатай резолюцинуудые дэлхэйн олонхи оронуудай делегацинууд һайшаан дэмжэнхэй.

Дүтын Зүүн зүгтэ ба Кипртэхи байдал тухай шухала асуудалаар сесси дээрэ абтаһан шиидхэбэри мүн лэ ехэ удха шанартай. Колониализмые гүйсэд усадхаха, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдые дэмжэхэ, тэрэ тоодо Анголын арадай республикада эсэргүү НАТО-гай зэбсэгтэ интервенциие буруушааха, тэрэшэлэн сионизмые оруулалсан, үндэһэ яһанай илгаа гаргаха ябадалые үндэһөөрнь усадхаха асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаһан байна. Чилиин фашис хунтын зэрлиг муухай, шуһата аашанууд зэбүүрхэн буруушаагдаа. Генеральна Ассамблейн шиидхэбэреэр 1976 онһоо 1985 он болотор эхэнэрнүүдые дэмжэлгын ООН-ой арбан жэл соносхогдобо. Энэ арбан жэл «Адли тэгшэ эрхэ сүлөө хүгжэлтэ, амгалан байдал» гэһэн уряа доро үнгэргэгдэхэ юм.

Уласхоорондын шахардуу байдалые һуларуулгада эсэргүү тэмсэлшэд Ассамблей дээрэ зүб мүртэй шиидхэбэри абхуулхагүйе, буу зэбсэг хуряаха тушаа асуудалнуудые, ООН-ой Уставай ёһо гуримуудые буруушааха һэдэлгэ гаргаа. Тэдэнэй дунда Пекинэй түлөөлэгшэд эгээл эдэбхитэйшүүлынь байгаа. Эдэ этэгээдүүдэй хэды тэмсэл хэбэшье һаа, сесси дээрэ эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан зүб шиидхэбэринүүд абтаа.

Уласхоорондын мүнөө үеын эрхэ байдалай хэды арсалдаатай байбашье һаа, шахардуу шанга байдалые һуларуулха тээшэ олонхи оронуудай хүсэл оролдолго хэжэ байһаниие сесси эли тодоор гэршэлэн харуулба.

Үгэеэ ойлголсобогүй

Үнгэрһэн неделидэ уласхоорондын экономическа харилсаагаар Парижда конференци үнгэргэгдэбэ. Тус конференцидэ промышленна талаар хүгжэлтэ ехэтэй капиталис, тэрэ тоодо нефть худалдадаг 27 орной түлөөлэгшэд хабаадалсаа. Конференци эмхидхэгшэдэй һанамжалһанай ёһоор, индустриальна «хойто» зүгэй ба түүхэй эдээр, илангаяа нефтеэр баян «урда» зүгэй оронуудай хоорондо хөөрэлдөөнэй эхи заха татагдаха байгаа. Теэд бэе бэеэ ойлголсомо тиимэ хөөрэлдөөн болоогүй.

Энэ конференци дээрэ хүгжэжэ байһан, нэн түрүүн нефть худалдадаг гүрэнүүдэй урдаһаа баруун оронууд нэгэ амин байхые оролдоо. Баруун оронуудай түлөөлэгшэд «харилсаатай болохо һэмди» гэһэн уряагаар халхабша хээд, бодото дээрээ хүгжэжэ байһан гүрэнүүдтэ заналта хэжэ, нефтиингээ сэн хямда болгохо, ондоошье буулта хэхэ эрилтэ табяа.

Тиигэхэ зуураа баруун оронууд нефть худалдадаг ба хүгжэжэ байһан оронуудай хоорондо «яһа хаяжа», эбыень таһалдуулхые оролдобо. Энэ зорилгоор США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер һүүлэй жэлнүүдтэ нефтиин сэнгэй ехэ болгогдоһон дээрэһээ хүгжэжэ байһан өөрын нефтьгүй гүрэнүүдтэ экономическа бэрхэшээлнүүд тохёолдоо гэжэ хэлэһэн байна.

Нефть худалдадаг оронууд — Алжирай, Ирагай, Иранай түлөөлэгшэд энэ үндэһэ баримтагүй мэдүүлгыень элишэлжэ хаяа. Хүгжэжэ байһан гүрэнүүдэй экономическа бэрхэшээлтэ байдалда оролһондонь, нэн түрүүн баруун оронууд зэмэтэй гэжэ тэдэнэр мэдүүлээ. Баруун оронууд хүгжэжэ байһан гүрэнүүдһээ түүхэй эд ба нефтииень хямда сэнгээр худалдан абажа, промышленна эд бараагаа үнэтэй сэнгээр тэдэндэ худалдана.

«Хойто» ба «урда» зүгэйхидэй хоорондо урдынхи мэтэ ехэ арсалдаанай бии байһаниие дурсагдагша конференци харуулба. Хүгжэлтэ ехэтэй капиталис оронууд өөһэдынгөө аша туһые хараад лэ, конференциин хүдэлмэриие гансал нефть тухай асуудал зүбшэлгөөр хизаарлахые оролдоо.

Эндэ хүгжэжэ байһан оронуудай нэгэ хараа бодолые баруун оронууд хубилгажа шадабагүй. Тэсэбэри ехэтэйгээр үгэ буляалдаха саг үшөө үды. Парижда үнгэргэгдэһэн конференцидэ табигдаһан асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ комиссиин хүдэлмэри үшөө жэл соо үргэлжэлхэ юм ха. «Министрнүүдэй уулзалгын дүүрэһэнэй һүүлээр бэрхэшээлнүүд һаял эхилжэ байна» гээд Парижда гарадаг «Фигаро» газетэ зааба.

А. МЕДВЕДЕНКО,
И. ЛАПИЦКИЙ,
Е. ЕГОРОВ.
(ТАСС).

ХҮРШЭНЭРӨӨ ИЛАБА

«Труд» бүлгэмэй спортын ордондо Эрхүү, Улаан-Үдэ хотонуудай боксернуудай дунда нүхэр ёһоной уулзалга хоёр үдэрэй туршада үргэлжэлбэ. Боксернуудай парадай һүүлээр, РСФСР-эй арадуудай зунай табадахи спартакиадын чемпион, спортын мастер Анатолий Студенков (Эрхүү), РСФСР-эй арадуудай зунай VI спартакиадын бронзо медальда хүртэһэн, СССР-эй спортын мастер Александр Осокин (Улаан-Үдэ) мүрысөөнэй туг үргэбэ.

Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр 24 боксер рингдэ гаража, боксын һайн техникэ харуулаа. Жэшээнь, Москва хотын чемпион, СССР-эй спортын мастер Доржи Зориктуевай Валерий Орловто доболго хэжэ ороходонь, секундантнь полотенцеэ хаяжа, наада болюулна. Улаан-Үдэ хотын түлөөлэгшэд СССР-эй спортын мастернууд Александр Осокин, Леонид Хабалов, мастерта кандидадууд, аха дүү Владимир, Геннадий Плюснинтэн айлшадаа шүүгээ. «Буревестник» бүлгэмэй Түбэй соведэй, Алас-Дурна зүгэй зонын чемпион болоһон Александр Кондаков Эрхүүһээ ерэһэн мастерта кандидат Владимир Зверевтэй рингдэ гараһан байгаа. Тиихэдээ гурбадахи раундын эхин дээрэ Александр айлшандаа шанга доболго хэжэ тэрэнээ нокаудта оруулба. Тиигэжэ түрүүшын үдэр 7:5 тоотойгоор Улаан-Үдэ хотын боксернууд шүүгээ. Эрхүүгэй спортсменүүд соо һоо СССР-эй спортын мастер Анатолий Студенков, мастерта кандидадууд Андрей Герасимов, Николай Метелев, Игорь Колесов, Сергей Фиклистов гэгшэд һайн бэлэдхэлтэй байжа, шүүжэ гараһан байгаа.

Нааданай хоёрдохи үдэр залуушуул рингдэ гаража, баһал боксын орёо техникэ харуулжа шадаа. Энэ үдэр хамтадаа 18 боксёр мүрысөөндэ хабаадалсаһан байна. Тэдэнэй дунда зоно болон федераци соогоо мэдээжэ боложо эхилһэн спортсменүүдэй бии байһаниинь һайшаамаар. Жэшээнь, хорин хоёр наһатай «Ажалай резервнүүдэй» Түбэй соведэй чемпион, РСФСР-эй арадуудай зунай VI спартакиадын бронзо медальда хүртэһэн, СССР-эй спортын мастер Александр Медведев (Улаан-Үдэ), академик Королевой шанда хүртэхын түлөө 1974 ондо үнгэргэгдэһэн Бүхэсоюзна мүрысөөндэ илажа гараһан, Эрхүү хотын спортын мастерта кандидат Валерий Орлов, 1974—1975 онуудай Эрхүүгэй областиин чемпион, мастерта кандидат Сергей Голуб, СССР-эй спортын мастер Анатолий Студенков (Эрхүү), Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай хоёрдохи курсын студент, 1974 ондо республикын чемпион болоһон, нэгэдэхи разрядтай Георгий Оскорбин болон бусад эрхим һайнаар, һайханаар наадажа, сугларагшадаа баясуулаа.

Сергей Фиклистов түрүүшын үдэр Улаан-Үдын Виктор Трескиниие очкогоор диилэһэн юм. Харин хойто үдэрынь Медведевтэй наадахадаа, түрүүшын үдэрэйхидэл адли зүрхэтэйгөөр доболхо аргагүй байба. Тиин гурбан раундын туршада Александр шадамар бэрхээр доболго, хамгаалга хэжэ, айлшанаа очкогоороо диилэжэ шадаа. Улаан-Үдэ хотын суглуулагдамал командын гэшүүн, нэгэдэхи разрядтай Сергей Укоев Эрхүүһээ ерэһэн мастерта кандидат Валерий Орловой шанга шанга доболгонуудта шадамаар харюу үгэжэ, илаһаниинь — һайшаалтай.

Табан уулзалгын үнгэргэгдөөд байхада, Улаан-Үдын команда айлшадаа 4:1 тоотойгоор шүүжэ ябаба. Удаадахи уулзалгануудта Сергей Голуб, Андрей Герасимов гэгшэд Улаан Үдын түлөөлэгшэд Анатолий Анфилофьев Михаил Карнышев хоёрые торгоонгүй шүүхэ байшоо. Эдэлжээндэ рингдэ гараһан Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай дүрбэдэхи курсын студент, республикын чемпион Геннадий Плюснин айлшаар ерэһэн Юрий Старковые мүн лэ шүүжэ гарахадаа, наадайнгаа тоо 5:3 болгобо.

Һүүлшын уулзалга. Эндэ орон соогоо мэдээжэ болоһон хүндэшэг шэгнүүртэй СССР-эй спортын мастер Анатолий Студенковтой тулалдахаар нэгэдэхи разрядтай Георгий Оскорбин гаража ерэнэ. Манай залуу боксёр гурбан раундын туршада мастерта доболходоо, зүрхэтэй, шадамар бэрхэ байжа шүүгээ.

Хоёр үдэрэй туршада үргэлжэлһэн нааданай дүн согсолходо, Улаан-Үдэ хотын суглуулагдамал команда Эрхүүгэй боксернуудые 13:8 тоотойгоор шүүһэн байба.

Нүхэр ёһоной мүрысөөндэ һайн техникэ харуулһан боксёрнуудта Улаан-Үдэ хотын физкультура, спортын комитедэй дурасхаалта бэлэг барюулагдаа.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

СПОРТ Спорт СПОРТ ТОБШОХОНООР...

Δ КПСС-эй XXV съездэдэ зорюулагдажа, баскетболоор «Спартак» бүлгэмэй областной соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн һаяхан үнгэргэгдэбэ.

Эрэшүүлэй 8, эхэнэрнүүдэй 5 команда энэ наадаанда хабаадаа.

Улаан-Үдын Ленинэй ордента мяха-консервын комбинадай баскетболистнууд бэлэдхэл һайнтай байжа, хоёр бүлэгтэ илаа. Тиигэжэ эдэнэр «Спартак» бүлгэмэй областной соведэй шангуудта хүртэбэ.

Эрэшүүлэй дунда профсоюзуудай багшанарай горкомой команда — хоёрдохи, хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой спортсменүүд гурбадахи һууринда гараһан байна. Эхэнэрнүүд соохоо тоо бүридхэлые оньһожоруулха техникумэй түлөөлэгшэд — хоёрдохи, хэлхеэ холбооной электротехникумэй һурагшад гурбадахи һууринуудые эзэлээ.

Δ ХҮҮГЭДЭЙ спортын һургуули Баунтын аймагай түб — Багдарин тосхондо нээгдэбэ. Барилдаанай, боксын отделенинүүд эндэ бии.

Хоёр интернат һургуулиин, Багдаринай дунда һургуулиин 520 һурагша эндэхи секцинүүдтэ ябажа, бэе махабадаа хатуужуулан, спорттой ханилха аргатай болоһон байха юм.

Δ «БУРЯАДАЙ ЗАЛУУШУУЛ» газетын шанда хүртэхын түлөө конькишадай мүрысөөн республикымнай ниислэл хотын түбэй стадионой елүүр дээрэ болобо.

Һурагшадай дунда һаһанай хоёр бүлэгөөр мүрысөөн үнгэргэгдэжэ, Улаан-Үдын 40-дэхи һургуулиин һурагшад илаһан байна.

Эрэшүүл 500, 1500, 3000, 5000 метрэй зайда урилдаа. «Локомотивай» түлөөлэгшэ В. Соколовский олон зүйлөөр нэгэдэхи һуури эзэлбэ. Тус бүлгэмэй конькишад В. Подложный, С. Тибенков гэгшэд удаадахи һууринуудта гараа.

Δ ДҮРЭ БУЛЯАЛДААТА барилдаагаар бүхэсоюзна ехэ мүрысөөн Красноярск хотодо боложо байна. 30 гаран команда тэрээндэ хабаадана.

23 хүнһөө бүридэһэн манай суглуулагдамал команда энэ мүрысөөндэ хабаадахаяа ошонхой. Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө һаяшаг үнгэргэгдэһэн нээмэл мүрысөөндэ илагшад: спортын мастерта кандидадууд Бато Дашанамжилов, Владимир Цэдашиев, Сергей Намжилцыренов, Илья Гармаев гэгшэд эдэнэй дунда бии.

Зүүн Сибириин технологическа институдай физическэ хүмүүжүүлгын кафедрын ахалагшэ багша, СССР-эй спортын мастер Г. Б. Баймеев эдэнэй тренерээр ошолдоо.

БОКС. Һурагшадай үбэлэй амаралта улам ойртожо байна. Һурагшадай бүхэроссин 14-дэхи спартакиада аха наһанай эдиршүүлэй дунда боксоор Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын мүрысөөн ерэхэ жэлэй январь һарын эхеэр Новосибирск хотодо үнгэргэгдэхэ юм. 16—17 команда арһан бээлэйн шадабаритад энэ наадаанда хабаадахань.

Эдир боксернуудай суглуулагдамал команда бүридүүлхын тула шэлэн абалгын мүрысөөн һаяшаг Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдөө. Республикын хүүгэдэй спортын һургуулиин һурагшад, мүн Түнхэнэй, Хориин, Захаминай ба бусад аймагуудай 64 эдир хүбүүд энээндэ хабаадаха юм.

Эдэнэй 20-ниинь шэлэгдэн абтаа. Түнхэнһөө аха дүүнэр Радна ба Шираб Зарбуевтан, Захааминһаа Володя Галданов, Даша Будаев, Бэшүүрһээ Митя Паньков, Улаан-Үдэһөө Олег Коногоров, Володя Дьячков, Андрюша Трофимов болон бусад яһала һайн бэлэдхэлтэй байба.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

Телефон телеграф радио хилын саанаһаа

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

СДПГ-гэй орган — долоон хоног соогоо нэгэ удаа гарадаг «Форвертс» гэжэ журналай редакцида КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй эльгээһэн бэшэгые гадаадын хэблэл толилжо үргэлжэлһөөр. «Шахардуу байдал һуларуулгын политика ехэ найдамтай дүнгүүдые үгэнэ гээд дүүрэн үндэһэ баримтатайгаар хэлэжэ болоно. Энэнь Европын бүхы арадуудай аша туһада харюусана. Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар нийтэ Европын зүблөөнэй амжалтатайгаар дүүрэлгэ уласхоорондын байдал һайжаруулха, бүгэдэ нийтын эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ түүхэтэ удха шанартай байна. Европын гүрэнүүдэй политическэ, экономическа, соёлой асари ехэ бүхы хүсэнэй уласхоорондын этигэл найдалые, үгэеэ ойлголсолгые бэхижүүлгэдэ алба хэхын тула тэрэ һайн арга олгохо байна» гэжэ Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүдые газетэнүүд онсолон тэмдэглэнэ.

Кубын Коммунис партиин I съездын Гаванада хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлжэ байһан тухай гадаадын хэблэл, газетэнүүд шэнжэлжэ байһаар. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй съездэдэ эльгээһэн бэшэг тухай Кубын ба бусад социалис оронуудай хэблэл бэшэнэ. Советскэ Союзай Коммунис партиин делегациие толгойлогшо, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов энэ бэшэгые съезд дээрэ уншажа, сугларагшадаар халуунаар угтагдаһан байгаа.

СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ түсэбэй проектые ГДР-эй «Берлинер цайтунг» газетэ шэнжэлхэдээ, энэ хадаа асари ехэ түсэб болоно гэжэ тэмдэглэнэ. Мүнөө тугэсэжэ байгаа түсэбтэ юһэдэхи табан жэл Совет гүрэнэй түүхэдэ эгээл амжалтатай байгаа гэжэ газетэ мэдээсэнэ.

«Советскэ Союзтай хани барисаан тухай договор хүсэндөө оробо» — гэһэн гаршаг доро ГДР-эй «Нойес Дойчланд» газетэ СССР-эй ба ГДР-эй хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон, нэгэ нэгэндээ туһалалсалга тухай договорые эсэслэн баталһан грамотануудые Берлиндэ андалдан абалсаһан тухай дэлгэрэнгы тоосоое толилбо.

(ТАСС).

ЛИССАБОН

Зүбшэлэлгэнүүд үргэлжэлһөөр

ТАСС

Португалиин президент Кошта Гомешой, премьер-министр Пиньейру ди Азеведугэй ба ороной политическэ гурбан ехэ партиин — Коммунис ба арадай-демократическа партинуудай делегацинуудай хоорондо правительствые шэнэдхэн хубилгаха тухай асуудалаар зүбшэлэлгэнүүд эндэ үргэлжэлүүлэгдэһээр.

Эдэ хөөрэлдөөнүүдэй үеэр бэрхэшээлнүүд ушарһан байна гэжэ нютагай хэблэл тэмдэглэнэ. Мүнөө үедэ правительствада тохёолдоһон байдал, министрнүүдэй тушаалнуудые хубаарилга хангалтагүй байна гэһэн социалистнуудай дурадхалые арадай-демократическа парти буруушааһан байгаа.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй ба ороной политическэ партинуудай хоорондо байгша оной апрель һарада баталагдан абтаһан хамтын политическэ үндэһэ һуури тухай хэлсээн тушаа хэлэхэ болоо һаа, политическэ партинууд мүнөө хүсэндөө байһан хэлсээе хаража үзэхэ тухай дурадхалнуудаа декабриин 30 болотор оруулха ёһотой гээд үгэеэ ойлголсоһон байна.

ВАШИНГТОН

США-гай сенадай шиидхэбэри

ТАСС

Анголодохи эб ээ таһалһан хоёр бүлэглэлые дэмжэжэ, мүнгэ һомолхые хориһон шиидхэбэри американ конгрессэй сенат олонхиин дуугаар абаһан байна. 54 хүн дуугаа үгэһэн, 22 хүн буруушааһан байгаа. Энэ шиидхэбэри Пентагоной бюджет тухай хуулиин проектдэ оруулагдаһан заһабарида хабсаргагдаха юм.

Энээнтэй дашарамдуулан, президент Дж. Форд мэдүүлгэ хэхэдээ, сенадай шиидхэбэриие буруушаанаб гэжэ хэлээ. Урда Африкын үндэһэ яһанай илгаа гаргагшадые ба бусад хүлһэншэдые дэмжэхэ, мүн Анголын хуулита правительствада эсэргүүгээр бодоһон сепаратна хүдэлөөнүүдэй Анголодо эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые хэхэдэнь, туһаламжа үзүүлхэ арга Холбоото Штадуудта олгохын тула энээниие дахинаа хаража үзэхэ шухала гэжэ тэрэ тэмдэглэнэ.

США-гай президент мэдүүлгэ хэхэдээ, Анголо тушаа бэелүүлдэг Советскэ Союзай политикада дурагүйдэжэ байһанаа элирхэйлбэ.

КАИР

Совет-египет харилсаан тухай «Аль-Ахрам» бэшэнэ

ТАСС

«Аль-Ахрам» газетэ түрүү бэшэг толилхоһоо, Советскэ Союзтай хани харилсаагаа хүгжөөхэ шухала гэжэ тэмдэглэнэ. СССР-эй ба Египедэй хоорондо хани барисаанда арсалдаата асуудалнууд гараха юм бэзэ, гэбэшье энэнь «хани барисаагаа үндэһөөрнь таһалдуулха гэһэн удхатай бэшэ» гэжэ энэ статья соо хэлэгдэнэ. СССР-тэй хани барисаатай байһанайнгаа ашаар Египет Асуанай үндэр хаалта баряа һэн. Тиихэдэ оронoo хамгаалха мүнгэ урьһаламжа ехээр абаһан байна.

Совет-египет харилсаанда хэды түбэг бэрхэшээлнүүдэй ушараашье һаань, тэрэ һалан һандарха ёһогүй гээд газетэ бэшэнэ. Советскэ Союз бусад арадуудта түрүүлэн гараа һарбайжа, али бүхы туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлдэг орон байһанаа харуулһыень Египет һайн мэдэнэ гэжэ энээн дотор тэмдэглэгдэнэ.

ГДР. Чилиһээ тэрьедэжэ ерэһэн патриодууд Магдебург хотын «СКЕТ» гэжэ комбинадта хүдэлдэг юм. Тэдэнэр Германиин Демократическа Республикада хоёрдохи Эхэ ороноо олоһон байна. «Луис Корваланда эрхэ сүлөө олгохо!» — гэжэ һиилээтэй эдэ плакадуудые Чилиин патриодууд уралан зурана. АДН—ТАСС-ай фото.

БУЭНОС-АЙРЕС

Аргентинэдэ сэрэгэй урбалта хэхэ һэдэлгэ гаргагдаа

ТАСС

Аргентинын агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй дээдэ зиндаагай бүлэг офицернүүд Мария Эстела Мартинес де Пероной правительствада эсэргүү сэрэгэй урбалта хэхые һэдэһэн байгаа. Ниислэл хотын аэропорт ба агаарай-сэрэгэй хоёр бааза булимтаран эзэмдээд, мүнөөнэй правительство унагааха уряануудые радиогоор дамжуулжа захалһан байха юм. Засагаа дары гартаа абажа, «коммунис байгуулалтада эсэргүү националис ба христианска правительство» толгойлхыень үймөө татагшад хуурай газарай сэрэгүүдэй командалагша генерал Виделые уряалба.

Һүүлэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор, агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй хархис үзэлтэй офицернүүдэй үүдхэһэн үймөө хёморооной сэрэгэй урбалта болоходонь, һаад тойбо татахын тула правительство хэмжээнүүдые абажа байна.

БЕЙРУТ

Тэмсэл үргэлжэлһөөр

ТАСС

Израилиин булимтаран эзэмдэгшэдтэ эсэргүүгээр Иордан мүрэнэй баруун бэедэхи араб хүн зоной сүлөөрэлгын тэмсэл улам үргэджэ байһаар. Хашалта харшалалтануудые болюулха эрилтэ табиһан араб залуушуулай жагсаал Наблус хотодо болобо.

Араб хүн зоной сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй үргэдхэлһөө айжа, Израилиин булимтархы засагаархид Наблус хотые Иордан мүрэнэй баруун бэеын бусад районуудтай холбодог харгы замуудые таһа дүүрэжэ абаа.

ЭЭЛЖЭЭТЭ ТИРАЖДА — НЭМЭЛТЭ МҮНГЭН

«Спортлото», «Спортло-то-2-ой» һүүлшын 50-да[...] тираж байгша оной дека[...]риин 31-дэ үнгэргэгдэхэ[...]

Энэ тиражай шүүбэри[...] жасада нэмэлтэ мүн[...] оролсохо болоо. Юуб [...]дэ, зарим хүнүүд худалда[...] абаһан карточкануудаа [...]рэглэнгүй орхижорхино. Ж[...]шээнь, тэдэнэ «Спортло[...]гой» тусхай хайрсаг руу [...]хын орондо, почтын хайрс[...] руу хэжэрхинэ, үгышье бо[...]бол, тиражай үнгэршэһ[...] хойно асардаг ушар али о[...] дайралдадаг.

Иимэ аргаар оро[...] 600.000 түхэриг 50-дахи [...]ражда үлэбэ. Энэ мүн[...] шүүбэри түлэхэдэ хэрэгл[...] дэхээр хараалагдана.

Спортлото наададаг, [...] даха дуратайшуулые [...]шье. мүн бэшэшье ти[...] жүүдта хабаадалсахы[...] уряалнабди. Карточка худ[...] далгаһа абтаха мүнгэн ш[...]бэри түлэлгэдэ, физкуль[...]ра ба спортын хүгжэлт[...] хэрэглэгдэнэ.

Танай шүүхэдэ — сп[...] шүүнэ!

Д. ЦЫРЕНОВ,
«Спортлотогой» зоны[...] управлениин начальник.

ПРАВДА БУРЯТИ[...]

Нэгэдэхи хуудаһа[...] «КПСС-эй обкомой плен[...] тухай информационно мэд[...]сэл. «Эмхидхэлэй һулаһ[...] дулдыдаба» — «Правда Б[...]рятии» газетын ба арад[...] хиналтын комитедэй рейд[...] материал. «КПСС-эй X[...] съездые угтуулан» — тоб[...] мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһа[...] Буряадай АССР-эй юһэд[...] зарлалай Верховно Совед[...] хоёрдохи сесиин матери[...]нууд. Партиин райкомууд[...] мэдээсэнэ. В. Чунавлев. «[...]унтын тайгадахи фермэнүү[...] — репортаж.

Гурбадахи хуудаһа[...] Уласхоорондын шэнжэл[...] В. Бахаев, Н. Ким гэгшэ[...] «Солдадууд - декабристну[...] Байгалай үмэнэ» — ста[...] Хилын саанаһаа абтаһан [...] дээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһа[...] Шэнэ паспорт. Нютаг н[...]гай һонин. Г. Шелковни[...] «Үбгэн Байгалай уурта[...] — статья.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ[...]
«Орбита». 14.10—«К[...]эй XXV съездые угтуул[...] «Москва герой-хотын [...]шад мүрысэнэ» (үнг[...] 15.10 — М. Горький. «[...]сад» — М. Горькиин нэр[...]жэтэ Москвагай теат[...] Фильм-зүжэг». 17.35 [...] Спортын һонин (үнг[...] 17.50 — «Кубын аялгану[...] (үнгэтэ). 18.30 — «Врем[...] 19.00 — 19.10 — За[...]лалга. 19.10 — Ород [...] манснууд Е. Нестеренко [...]лаха. 19.50 — «Дайсад[...] М. Горькиин нэрэм[...] Москвагай театрай фи[...] зүжэг. 22.30 — «К[...] аялганууд» (үнгэтэ). 23.0[...] «Спортын һонин» (үнг[...] 23.20 — 23.30 — За[...]лалга. 23.30 — «Уга[...]нууд» (үнгэтэ). 24.00 [...] «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАМ[...]
Улаан-Үдэ. 20.00 — [...]нүүдтэ баяр асарха» — [...]жуулга. 20.40 — «Сибир[...] залуу зохёолшод». 21.2[...] «Уласхоорондын шэнжэ[...] (буряадаар). 21.45 — Т[...]визионно һонин.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр үүлэтэйшэ[...]ха, зарим нютагуудта [...] сага саһан орохо, бордоһ[...] Баруун хойноһоо секу[...] 5—10 метр хүсэтэ[...] һалхилха. Байгал шад[...] нютагуудта 3—8, тии[...] хойто аймагуудта 15[...] градус хүрэтэр хүйт[...] Улаан-Үдэдэ үдэртөө 11-[...] һүниндөө 22—24 градус[...] тэн байха.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефо[...]
г. Улан-Удэ, ул. Ленин[...]
Телефоны: редакто[...] 2-54-54, приёмная—2-5[...] зам. редактора — 2-6[...] зам. редактора — 2-[...] отв. секретаря — 2-6[...] секретариат — 2-66-76, [...] делы: партийной жизн[...] 2-60-91, сельского хоз[...]ва — 2-64-36, 2-63-86, [...] паганды и агитации—2-5[...] промышленности и с[...]тельства — 2-61-35, [...]ского строительства и [...] 2-69-58, культуры и ш[...] 2-60-21, писем и сельк[...] 2-67-81, информации [...] 2-34-05, общественная [...]ёмная — 2-56-62, [...] бюро — 2-57-63, коррес[...]ская — 2-35-95, фотола[...]тория — 2-33-61.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н 02586. Заказ № 01[...]